

Vedení účetnictví vybrané obce

Soňa Vojtěchová

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Soňa Vojtěchová**
Osobní číslo: **M13736**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Vedení účetnictví vybrané obce**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se hospodaření a vedení účetnictví obce.

II. Praktická část

- Na základě účetních výkazů analyzujte hospodaření vybrané obce.
- Zhodnoťte jednotlivé části výkazu Pomocný analytický přehled a jejich vypovídající schopnost.
- Doporučte změny vyplývající z provedené analýzy.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

MÁČE, Miroslav. Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 632 s. ISBN 978-80-247-3637-2.

PETEROVÁ, Helena. Finanční hospodaření územních samosprávných celků. 4. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2014, 151 s. ISBN 978-80-86976-28-0.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. Rozpočtová skladba 2015: přehled změn, úplné znění s komentářem. 1. vyd. Praha: Acha obec účtuje, s.r.o., 2014, 249 s. ISBN 978-80-905420-2-0.

STROUHAL, Jiří, Carmen Giorgiana BONACI a Rzvan V MUSTA. International accounting practices. 1st ed. Prague: Oeconomica, 2014, 231 s. ISBN 978-80-245-2040-7.

VODÁKOVÁ, Jana. Akruální účetnictví ve veřejném sektoru. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 191 s. ISBN 978-80-7357-890-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **15. prosince 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2017**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12. 4. 2014

Jméno a příjmení: .....
SONA VOJTEČHOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá hospodařením a vedením účetnictví vybrané obce. Teoretická část obsahuje vymezení legislativního rámce a základních pojmů týkajících se rozpočtů, financování a hospodaření obcí, včetně změn ve vedení účetnictví před a po účetní reformě. Dále je popsáno, co je obsahem pomocného analytického přehledu, jehož prostřednictvím musí obce své hospodaření také vykazovat. V praktické části je představena konkrétní vybraná obec a poté je pozornost zaměřena na analýzu hospodaření obce a zhodnocení jednotlivých částí výkazů pomocného analytického přehledu.

Klíčová slova: obec, účetnictví, hospodaření obce, rozpočet, účetní výkazy, pomocný analytický přehled

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with management and bookkeeping of selected municipality. The theoretical part defines the legislative framework and the basic concepts related to budget, financing and management of municipalities, including changes in bookkeeping before and after the accounting reform. It is also described what is the content of the auxiliary analytical review, through which municipalities must show their management. In the practical part is introduced specifically selected municipality. The attention is focused on the analysis of the municipality and the assessment of individual parts of auxiliary analytical reports overview.

Keywords: municipality, bookkeeping, management of the municipality, budget, financial statements, auxiliary analytical overview

Ráda bych na tomto místě poděkovala především paní Ing. Milaně Otrusinové, Ph.D. za odborné vedení, cenné a přínosné připomínky a ochotu při zpracování bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat mé rodině a blízkým a v neposlední řadě i mým kolegyním za jejich trpělivost a podporu, ale nejvíce chci poděkovat mým dcerám, které po celou dobu studia stály pevně při mně a byly mi velkou oporou a inspirací.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 PRÁVNÍ PŘEDPISY	13
1.1 ZÁKONY	13
1.2 VYHLÁŠKY	13
1.3 ÚČETNÍ STANDARDY	14
2 ÚČETNÍ REFORMA.....	15
3 ROZPOČET OBCE, ROZPOČTOVÝ PROCES, ROZPOČTOVÁ SKLADBA.....	19
3.1 ROZPOČET OBCE.....	19
3.2 ROZPOČTOVÝ PROCES	20
3.3 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	23
3.3.1 Druhové třídění	24
3.3.2 Odvětvové třídění	25
3.3.3 Odpovědnostní třídění.....	26
3.3.4 Konsolidační třídění.....	26
4 FINANCOVÁNÍ, PŘÍJMY, VÝDAJE	27
4.1 PŘÍJMY OBCE.....	27
4.2 VÝDAJE OBCE.....	30
5 ÚČETNÍ VÝKAZY	32
5.1 ROZVAHA.....	32
5.2 VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT	34
5.3 PŘÍLOHA.....	35
5.4 PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH	35
5.5 PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU	36
6 POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED	37
6.1 NESLEDOVANÉ ÚČTY POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU.....	38
6.2 ÚROVNĚ POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU	39
6.3 PARTNER AKTIVA/PASIVA A TRANSAKCE.....	41
II PRAKTICKÁ ČÁST	43
7 POPIS A CHARAKTERISTIKA OBCE A JEJÍ POSTAVENÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	44
8 ZMĚNY VE VEDENÍ ÚČETNICTVÍ OBCE PŘED ÚČETNÍ REFORMOU A PO REFORMĚ	46
8.1 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A ÚČETNÍ METODY UŽÍVANÉ STATUTÁRNÍM MĚSTEM BRNO PŘED ROKEM 2010.....	46
8.2 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A ÚČETNÍ METODY UŽÍVANÉ STATUTÁRNÍM MĚSTEM BRNO PO ROCE 2010.....	47
8.3 KOMPARACE ÚČETNÍCH ZÁVĚREK A ÚČETNÍCH METOD	48
9 PŘEHLED A ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE 2011 –	

2015.....	50
9.1 PŘEHLED PŘÍJMŮ 2011 - 2015	53
9.2 PŘEHLED VÝDAJŮ A FINANCOVÁNÍ 2011 - 2015	55
9.3 PŘEHLED AKTIV A PASIV 2015.....	56
9.4 ZHODNOCENÍ ANALÝZY HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE	58
10 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ VÝKAZU POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED	59
10.1 ÚROVEŇ I. - VÝKAZY ÚČETNÍCH STAVŮ	59
10.2 ÚROVEŇ II. - VÝKAZY ÚČETNÍCH TOKŮ – TYPŮ ZMĚN.....	60
10.3 ÚROVEŇ III. - VÝKAZY KONSOLIDAČNÍCH POLOŽEK	62
10.4 ÚROVEŇ IV.	64
10.5 POSOUZENÍ DAT VYPLÝVAJÍCÍCH Z POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU A JEJICH VYPOVÍDAJÍCÍ SCHOPNOST	66
ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	71
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	74
SEZNAM OBRÁZKŮ	75
SEZNAM TABULEK.....	76
SEZNAM GRAFŮ	77
SEZNAM PŘÍLOH.....	78

ÚVOD

Předložená práce se zabývá problematikou hospodaření a vedení účetnictví v obcích. Obce jsou základem územní samosprávy v České republice. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích definuje obec jako veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek, vstupuje do právních vztahů a nese odpovědnost za své jednání. Jejím hlavním cílem je zajistit všestranný rozvoj svého území a pečovat o potřeby občanů. Díky legislativním změnám v roce 2001 získaly obce řadu pravomocí a v souvislosti s tím i větší svobodu při hospodaření se svým majetkem. Pro hospodaření obce měl značný význam také vstup České republiky do Evropské unie, což jim umožnilo čerpat finance ze strukturálních a investičních fondů. S touto možností je však spojena řada administrativních povinností, které se projevují také v ekonomické oblasti.

Hospodaření obce je spojeno se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Obce musí hospodařit dle schváleného rozpočtu, který je pro ně závazný. Jakákoliv změna musí být podložena rozpočtovým opatřením. Od účetní reformy v roce 2010 je účetnictví obce vedeno v souladu s aktuálním principem. Cílem reformy bylo zajistit větší přehlednost a transparentnost hospodaření. Obcí se dotkly také změny v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V teoretické části budou shrnuty základní informace týkající se hospodaření a vedení účetnictví obce. Konkrétně jsou zde uvedeny základní legislativní předpisy, které danou problematiku upravují. Dále jsou zde popsány základní principy účetní reformy v roce 2010 a změny, ke kterým došlo při novelizaci zákona o účetnictví přijaté v roce 2015. Také je zde popsán rozpočet obce, proces jeho sestavování a rozpočtová skladba. V jedné z kapitol bude zahrnut popis způsobu financování obce, včetně jejich příjmů a výdajů. Poslední část bude věnována jednotlivým výkazům s důrazem na pomocný analytický přehled.

V praktické části bude za pomoci aplikace teoretických znalostí získaných v rámci studia odborné literatury analyzováno hospodaření obce a zhodnoceny jednotlivé části výkazů. V první kapitole bude popsána vybraná obec. Následně se zaměřím na dopad změn, které s sebou přinesla účetní reforma v roce 2010. V další kapitole bude obsažen základní přehled hospodaření obce a na základě účetních výkazů bude provedena analýza hospodaření obce. Na základě takto získaných informací budou doporučeny konkrétní změny. Pozor-

nost bude zaměřena hlavně na pomocný analytický přehled. Pro účely analýzy bude sloužit Statutární město Brno, které je druhým největším městem v České republice. Tato obec byla zvolena, protože bude dle mého názoru zajímavé sledovat, jak se změny ve vedení účetnictví ve veřejné správě projevily v tak velké obci. V poslední kapitole budou popsány jednotlivé položky pomocného analytického přehledu a dojde k posouzení jeho vypovídací schopnosti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Primárním cílem práce je na základě účetních výkazů analyzovat hospodaření obce, zhodnotit jednotlivé části pomocného analytického přehledu včetně jeho vypovídací schopnosti a následně doporučit změny. V rámci tohoto cíle jsou vymezeny následující dílčí cíle: provést průzkum literatury a dalších zdrojů, zpracovat teoretické a metodické poznatky týkající se hospodaření obce, zpracovat teoretické a metodické poznatky týkající se vedení účetnictví obce, zpracovat analýzu hospodaření obce na základě účetních výkazů, zhodnotit obsah výkazu pomocný analytický přehled, zhodnotit vypovídací schopnost pomocného analytického přehledu.

Teoretické a metodické poznatky týkající se zvoleného tématu byly nashromážděny na základě studia odborné literatury. Při zpracování praktické části práce byly využity metody vědecké práce – analýza, indukce, dedukce a deskripce. Při analýze hospodaření vybrané obce a jejich aktiv a pasiv budou využity metody finanční analýzy. Konkrétně bude využita horizontální a vertikální analýza. Základem těchto metod je vzájemné porovnání údajů z účetních výkazů. Horizontální analýza porovnává data z časového hlediska. Vertikální analýza ukazuje podíl jednotlivých položek na položkách nadřazených. Podklady pro analýzu byly získány z interních dokumentů obce, která byla pro analýzu zvolena. Analýza hospodaření obce byla provedena na základě výročních zpráv Statutárního města Brna, které jsou k dispozici na jejích webových stránkách. Tyto dokumenty obsahují rozpočet města na daný rok včetně základního přehledu příjmů, výdajů a financování. Dalším významným zdrojem informací byly účetní závěrky města, které obsahují rozvahu, výkaz zisků a ztrát, výkaz o peněžních tocích, přehled o změnách kapitálu a přílohu. Velmi důležitou roli měl při zpracování podkladů výkaz pomocný analytický přehled, který musí obce od roku 2012 sestavovat na základě technické vyhlášky o účetních záznamech.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ PŘEDPISY

1.1 Zákony

Obec patří jako územně samosprávný celek mezi veřejnoprávní korporace. Musí tedy hospodařit v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákon upravuje pravidla hospodaření, průběh rozpočtového procesu a organizaci územně samosprávných celků. Jedná se o primární právní předpis, kterým se hospodaření obce řídí. Mezi další právní předpisy, kterými se obec řídí, patří:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
- zákon č. 565/1900 Sb., o místních poplatcích
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu

Primárním právním předpisem, který v obecné rovině upravuje vedení účetnictví v České republice, je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jedná se o předpis, který se vztahuje na všechny právnické osoby se sídlem v ČR splňující zákonem vymezené podmínky. Mezi tyto subjekty patří také obce. Povinností těchto osob je účtovat o stavu a pohybu majetku a závazků a jiných aktiv a pasiv a také o veškerých nákladech, výnosech a výsledku hospodaření. Zákon vymezuje rozsah vedení účetnictví a základní principy, které musí být respektovány.

1.2 Vyhlášky

Dále se obce při vedení svého účetnictví řídí vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jedná se o prováděcí vyhlášku, která upravuje proces sestavování účetní závěrky, věnuje se některým účetním metodám a obsahuje směrnou účetní osnovu. Mezi další významné vyhlášky patří:

- vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě
- vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků
- vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a o jejich předávání do centrálního systému účetních

informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech)

- vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek
- vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti.

1.3 Účetní standardy

Zcela zásadní roli pro vedení účetnictví hrají české účetní standardy č. 701 až 710. Jednotlivé standardy jsou uvedeny v tabulce níže. Obce se nemohou od těchto předpisů odchýlit jako je tomu v případě účetních standardů pro podnikatelské subjekty. Ke vzniku těchto standardů došlo v souvislosti se zrušením vyhlášky č. 505/2002 Sb. v roce 2010. Výše uvedené standardy nahradily do té doby platné standardy č. 501 až 522.

Tab. 1 České účetní standardy, podle kterých účtují územně samosprávné celky

Číslo	Název
701	Účty a zásady účtování na účtech
702	Otevírání a uzavírání účetních knih
703	Transfery
704	Fondy účetní jednotky
705	Rezervy
706	Opravné položky a vyřazení pohledávek
707	Zásoby
708	Odpisování dlouhodobého majetku
709	Vlastní zdroje
710	Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financiu-ucetnic/pravni-predpisy/platne-ceske-ucetni-standardy/2016/ceske-ucetni-standardy-c-701-az-c-710-pr-23618#tabulka1>

2 ÚČETNÍ REFORMA

Před rokem 2010 bylo účetnictví obcí vedeno podle vyhlášky č.505/2002 Sb., kterou se prováděla některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu (dále jen vyhláška 505/2002 Sb.). Závazným právním předpisem byly také české účetní standardy č. 501 - 522. V roce 2007 bylo na základě usnesení vlády č. 561, k vytvoření účetnictví státu rozhodnuto o zahájení účetní reformy k 1. lednu 2010.

Hlavním důvodem reformy měla být úprava neefektivních nařízení v oblasti účetnictví. V rámci definice výchozího stavu byla vypovídací schopnost účetních výkazů ve veřejné správě před rokem 2010 vyhodnocena jako nedostačující. Výkazy byly pro občany a často i pro představitele obce nesrozumitelné, nepoužitelné pro účely řízení daného subjektu a nebylo možné na jejich základě provést porovnání obdobných výsledků podobných obcí. (Schneiderová, Nejezchleb, 2010, s. 7)

Hlavním cílem reformy tedy bylo zvýšit vypovídací schopnost účetních výkazů ve veřejné správě a zefektivnění účetních metod za účelem přesnějšího zobrazení výkonové a majetkové situace účetní jednotky. To vše mělo podle usnesení vlády č. 561, o vzniku účetnictví státu vést k vytvoření podmínek pro poskytování úplných, včasných a správných informací o hospodářské situaci státu a ostatních relevantních účetních jednotek, jako jsou obce, kraje či jejich příspěvkové organizace. Podle Vodákové je: „*cílem účetní reformy nejen evidence výdajů a příjmů podle rozpočtové skladby, ale také sledování celkových nákladů a výnosů veřejné správy. Náklady a výnosy by přitom měli být sledovány nejen ex post (finanční účetnictví), ale také ex ante (manažerské účetnictví), aby bylo možné tyto plánované nákladové kalkulace využít již při cílovém sestavování rozpočtu.*“ (2012, s. 17)

Ministerstvo financí se snažilo prostřednictvím změn přiblížit účetnictví státu účetnímu systému podnikatelské sféry s důrazem na princip významnosti a efektivnosti. V úvahu byla samozřejmě brána specifika daného sektoru. Reforma měla vést k zajištění důvěryhodných informací pro účely účetního výkaznictví a sjednocení jednotlivých evidencí a účetních výkazů účetních jednotek hospodařících se státním majetkem v rámci veřejného rozpočtu. Účetnictví mělo zajistit průběžné shromažďování podstatných informací nutných pro řízení. V důsledku těchto opatření mělo dojít ke zkvalitnění systému poskytování informací o hospodářské situaci těchto subjektů. V rámci reformy mělo dojít také k digitali-

zaci vedení účetních záznamů s cílem zefektivnit kontrolní mechanismus a snížit administrativní zátěž. (Ministerstvo financí České republiky, 2008)

Nejspíše největším posunem v oblasti veřejných financí, byl přechod na účetnictví na bázi aktuálního principu. Tato změna souvisela s dlouhodobou diskuzí mezi orgány Evropské unie, Organizace pro hospodářskou spolupráci (dále jen OECD), Mezinárodní federace účetních (IFAC) a Rady pro mezinárodní účetní standardy ve veřejném sektoru (IPSASB) o možnostech, které přináší sledování příjmů a výdajů ve vazbě na rozpočtovou skladbu. V závěru debaty bylo rozhodnuto, že tento způsob evidence příjmů a výdajů sice umožňuje kontrolu účelnosti čerpání finančních prostředků, ale nepřináší dostatek informací o skutečných nákladech na činnost instituce. V důsledku tak není tradiční způsob vedení záznamu přínosem při snaze o snižování deficitů. Inspiraci pro řešení tohoto problému hledali organizace v soukromém sektoru, kde bylo používáno podvojně účetnictví. Tento účetní systém umožňoval monitorovat nejen úbytek finančních prostředků, ale také spotřebu, která není přímo spojena s pohybem peněžních prostředků. Díky tomu může podvojně účetnictví eliminovat řadu nedostatků, které tradiční metody účetnictví používaného ve veřejném sektoru vykazovaly. Účetnictví založené na aktuálním principu staví na tom, že jsou jednotlivé hospodářské operace účtovány a vykazovány v období, ve kterém k nim skutečně došlo, přičemž není bráno v úvahu, zda byly zaplacený. (Vodáková, 2012, s. 20-22)

Kritici aktuálního účetnictví upozorňovali na to, že je nutné vzít v úvahu odlišné cíle veřejného a podnikatelského sektoru. Jako hlavní problém této změny viděli zdoluhavost transformačního procesu, nedostatečnou připravenost koncepčního rámce reformy, špatnou informovanost personálu, absenci spojení mezi jednotlivými oblastmi zapojenými do reformy a vysoké náklady na změnu způsobu oceňování majetku, restrukturalizaci a reorganizaci veřejného sektoru. Mezi hlavními argumenty zastánců zavedení aktuálního principu ve veřejném sektoru patří jeho schopnost zachytit dlouhodobé důsledky hospodářských operací, zvýšit výkonnost veřejného sektoru a transparentnost účetního systému. Tento způsob vedení účetnictví umožňuje efektivní řízení dlouhodobých aktiv a vykazování rezerv a opravných položek. Tyto argumenty byly podporovány také faktem, že účetnictví na této bázi je již zavedeno v řadě zemí Evropské unie. (Vodáková, 2012, s. 20-22)

V rámci reformy došlo k novelizaci zákona o účetnictví a vyhlášky o rozpočtové skladbě, a vyhlášku o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu. Vyhláška č. 505/2002 Sb., byla nahrazena novou vyhláškou č. 410/2009 Sb. Byla přijata technická vyhláška o účetních záznamech.

Pro přechod mezi tradičním účetním systémem a účetnictvím na aktuální bázi byl vytvořen převodový můstek. Příprava implementace reformy trvala od roku 2007 do roku 2012, kdy vstoupily v platnost dané změny. Během tohoto období bylo nutné zajistit odpovídající právní a technické podmínky. Jednalo se o následující dílčí změny:

- změny směrné účtové osnovy a převodového můstku, který měl sloužit k převodu konečných zůstatků jednotlivých účtů na účty nové (od 1. 1. 2010)
- zveřejnění nových částí a vzorů výkazů účetní závěrky (od 1. 7. 2010)
- zavedení nových metod a postupů účtování, které se týkaly například oceňování majetku reálnou hodnotou, odpisování dlouhodobého majetku, tvorby opravných položek, tvorby rezerv a zavedení časového rozlišení nákladů a výnosů (od 1. 7. 2010)
- implementace nových metod v oblasti odpisování majetku a tvorby opravných položek (od prosince 2011)
- předávání statistických dat pro fiskální účely v souvislosti s povinnostmi, které Česká republika má vůči Eurostatu (od července 2012)
- nastavení metody konsolidace a sestavení konsolidačních přehledů. Česká republika měla být v rámci vedení účetnictví vnímána jako konsolidační celek (od roku 2014)
- zavedení ocenění taxativně vymezeného majetku cenou 1 Kč. Jednalo se například o kulturní památky, muzejní sbírky či církevní stavby (od 1. 1. 2012)
- ocenění majetku reálnou hodnotou u vybraných účetních jednotek (od prosince 2011). (Vodáková, 2012, s. 46-52)

K dalším významným změnám v oblasti vedení účetnictví, které se dotklo mimo jiné také účetnictví ve veřejné správě, došlo k 1. lednu 2016. Jedná se o změny zavedené na základě zákona č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Hlavním důvodem novelizace byla implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady evropské unie č. 2013/34/EU. Na základě novely došlo ke změnám v následujících oblastech:

- zavedení definice účetního subjektu veřejného zájmu
- nové rozdělení účetních jednotek na mikropodniky, malé, střední a velké podniky
- nové rozdělení konsolidačních skupin účetních subjektů na malé, střední a velké
- změny v rozsahu účetních výkazů obsažených v účetní závěrce
- změny v uspořádání a označování jednotlivých položek v účetních výkazech obsažených v účetní závěrce

- změny ve vykazování a v některých účetních metodách
- obnovení možnosti vedení jednoduchého účetnictví. (Chalupa a kol., 2016, s. 13-25)

Změny, které se nejvíce dotkli vedení účetnictví ve veřejném sektoru:

- Nová podoba účetních výkazů: vzhledem k tomu, že se jedná o řadu změn, které není možné rámci rozsahu práce zcela postihnout, uvedme pouze některé z nich. V rozvaze se nově objevily položky ostatní dlouhodobý nehmotný majetek, zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba, jiný dlouhodobý finanční majetek, ostatní dluhopisy či krátkodobé směnky k úhradě závazků a další. Některé řádky byly sjednoceny v jeden a jiné byly pouze přejmenovány. V rámci druhového členění výkazů zisků a ztrát nemají položky obchodní marže a přidaná hodnota v nové formě výkazu srovnatelné položky a nedochází k jejich převodu. Nově byly zavedeny například položky úpravy hodnot dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, ostatní finanční náklady a další. Výkaz zisku a ztráty založený na účelovém členění obsahuje nově položky ostatní provozní výnosy, ostatní provozní náklady a další. Obecně je možné konstatovat, že hlavní změnou je zrušení mimořádného výsledku hospodaření. Jednotlivé položky zahrnuté v této oblasti byly rozděleny do jiných řádků.
- Změny ve vykazování a některých účetních metodách: jedná se například o následující změny:
  - Přijaté dary budou nově účtovány jako jiné provozní výnosy a vykazovány v položce III. 3 Jiné provozní výnosy.
  - Dojde-li k pořízení majetku z dotace, musí být jeho hodnota snížena o tuto částku.
  - Zřizovací výdaje budou nově účtovány jako náklady s ohledem na jejich věcné a časové rozlišení.
  - Nový způsob účtování o zásobách vytvořených vlastní činností, které budou nově evidovány v rámci nákladů.
  - O aktivaci zásob a majetku bude nově účtováno jako o nákladech.
  - Nový způsob účtování o zásobách.
  - Změny v oceňování zásob pořízených vlastní činností.
  - Zrušení mimořádných nákladů a výnosů.
  - V příloze účetní závěrky bude nutné uvádět účetní případy vzájemného zúčtování. (Chalupa a kol., 2016, s. 352-366)

3 ROZPOČET OBCE, ROZPOČTOVÝ PROCES, ROZPOČTOVÁ SKLADBA

3.1 Rozpočet obce

Rozpočty obce patří do rozpočtové soustavy České republiky, která je rozdělena do sedmi základních částí. Jedná se o státní rozpočet, rozpočty Regionálních rad či regionů soudržnosti, rozpočty krajů. (Peterová, 2014, s. 105)

V podstatě se jedná o souhrn finančních prostředků, které mají podle předpokladů plynout do rozpočtu dané obce v rozpočtovém roce. Rozpočet obce je možné popsat prostřednictvím následujících charakteristik:

- decentralizovaný peněžní fond, k jehož tvorbě, rozdělení a použití dochází na základě principu nedobrovolnosti, neekvivalence a nenávratnosti
- jedná se o základní nástroj řízení a financování potřeb lokálního veřejného sektoru
- v podstatě jde o rozpočtový plán schválený zastupitelstvem, na základě kterého obec ve vymezeném rozpočtovém období hospodaří
- z pohledu účetnictví se jedná o bilanci příjmů a výdajů. (Kolektiv autorů, 2008, s. 236-240)

V rámci bilance územních rozpočtů dochází v průběhu rozpočtového období k rozdílu mezi příjmy a výdaji. V dlouhodobém horizontu je však cílem vyrovnaný rozpočet, který je založen na rovnosti příjmů a výdajů. Pozitivně je možné vnímat také přebytkový rozpočet, ve kterém příjmy přesahují výdaje. V takovémto případě mohou obce tvořit rezervy pro případné investice v dalších letech. (Kolektiv autorů, 2008, s. 241)

Předpokladem daného hospodářského fungování obce je znalost či alespoň schopnost odhadnout budoucí příjmy a výdaje s ohledem na jejich časovou posloupnost. To umožňuje obci určit finanční možnosti a na základě nich efektivně plánovat financování jednotlivých potřeb. Proto je povinnost vytvářet rozpočet obce zakotvena v zákoně. Jedná se o zákon o rozpočtových pravidlech, který obsahuje pravidla hospodaření územně samosprávných celků s důrazem na tvorbu, obsah, postavení a funkce obecního rozpočtu (Provazníková, 2009, s. 57).

Rozpočet obsahuje následující položky:

- příjmy a výdaje, které jsou ve vztahu s činností samosprávy a výkonu státní správy v rámci přenesené působnosti
- finanční vztahy v rámci podnikatelského sektoru, rozpočtové soustavy (jedná se o státní rozpočet) a systému územní samosprávy (ostatní kraje, obce). (Peková, 2011, s. 234-235)

V rámci hospodaření obce je nutné vzít v úvahu také další významný dokument, kterým je rozpočtový výhled. Jedná se o podpůrný nástroj, v rámci kterého dochází k střednědobému plánování hospodaření obce. Rozpočtový výhled je připravován na časový horizont 2 až 5 let. V podstatě se jedná o předběžný rozpočet, který primárně vychází z dlouhodobých a střednědobých závazků obce, smluvních vztahů a plánovaných projektů. V rámci přípravy je nutné brát v úvahu finanční zdroje obce, plánované příjmy a výdaje, dlouhodobé záměry, závazky a pohledávky. Na základě tohoto dokumentu je připravován roční rozpočet obce. (ČESKO, 2000)

3.2 Rozpočtový proces

Jak již bylo výše uvedeno, základem rozpočtu obce je aktuální rozpočtový výhled. Rozpočet je také sestavován s ohledem na ekonomický vývoj a hospodaření obce v minulých letech. Před započtením prací na rozpočtu dochází ke stanovení:

- » faktorů ovlivňujících celý proces
- » podkladů nutných k přípravě rozpočtu
- » osob odpovědných za přípravu podkladů
- » osob odpovědných za zpracování podmínek a za zveřejnění informací
- » časového harmonogramu, průběhu projednávání rozpočtu ve finančním výboru, radě města, zastupitelstvu. (Červenka, 2009, s. 52)

Při tvorbě je vhodné respektovat následující zásady:

- rozpočet je sestavován každý rok
- rozpočet musí být pravdivý a reflektovat realitu
- rozpočet musí být jednotný a úplný
- rozpočet je veřejný
- rozpočet by měl být v dlouhodobém horizontu vyrovnaný

Obecně je možné shrnout rozpočtový proces do těchto fází:

- vytvoření návrhu rozpočtu
- projednání návrhu rozpočtu
- schválení návrhu rozpočtu
- plnění rozpočtu
- průběžná a konečná kontrola plnění rozpočtu. (Bauerová a kol., 2008, s. 157)

Přípravu rozpočtu má na starosti ekonomický odbor obce, který ho předkládá radě. Při přípravě návrhu rozpočtu vychází z rozpočtového výhledu, rozpočtů přijatých v minulých obdobích a plánovaných investic. Tyto podklady jsou zpracovány do konkrétního plánu budoucích příjmů a výdajů na daný kalendářní rok. Rada obce má právo vrátit návrh zpět a požadovat jeho přepracování. Pokud je s ním spokojen předá ho dále obecnímu zastupitelstvu, které rozhoduje o jeho schválení. Návrh musí být zveřejněn minimálně 15 dní před jeho projednání zastupitelstvem. Občané mají právo do něho nahlédnout a vyjádřit se k němu. Při hlasování o přijetí rozpočtu musí být pro nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. V případě, že dojde k jeho schválení, stává se rozpočet pro obec závazným. Není-li rozpočet schválen, opakuje se celý proces znovu. V případě menších obcí je přípravou návrhu pověřen finanční výbor, který ho předkládá starostovi. Rozpočet je i v tomto případě schvalován zastupitelstvem. Přijatý rozpočet musí být zveřejněn formou usnesení obce. (Červenka, 2009, s. 52)

Není-li rozpočet přijat včas, je obec nucena hospodařit v rámci rozpočtového provizoria. Jedná se o plán hospodaření, který umožňuje obci každý měsíc hospodařit s jednou dvanáctinou rozpočtu z minulého roku. Obec během rozpočtového provizoria nesmí investovat a nesmí si brát úvěry a půjčky.

Cílem je, aby byl rozpočet obce vyrovnaný. Pokud obec plánuje v budoucnu příjmy investovat nebo bude muset splatit své závazky, je možné přijmout přebytkový rozpočet. Rozpočet se schodkem je možné schválit, je-li si zastupitelstvo vědomo, že bude možné schodek v budoucnu splatit z budoucích příjmů. V případě, že dojde k vyššímu profinancování, než bylo v rozpočtu plánováno, vzniká finanční schodek. Ten je možné uhradit z úvěrů, půjček či finančních výpomocí nebo z přebytků minulých let. Opakem finančního schodku je přebytek. Tuto částku je možné převést do následujícího roku nebo uložit do peněžních fondů.

Obce mají podle zákona možnost zřizovat peněžní fondy, které mohou být vázány konkrétním účelem. Není to však pravidlem. Do fondů mohou být podle zákona č. 250/2000 Sb., převedeny přebytky hospodaření z minulých let, příjmy běžného období nevyužité v tomto roce a finance z rozpočtu běžného období určené k tomuto účelu. (ČESKO, 2000)

Schválený rozpočet je pro danou obec závazný a měla by se jím tedy řídit. Během rozpočtového období dochází ke kontrole jeho plnění. Není výjimkou, že se v průběhu roku hospodaření od plánu odchýlí. Ke změnám dochází v důsledku:

- organizačních změn: jde o změny v hospodaření organizaci, které jsou financovány z rozpočtu
- změn právních předpisů: jedná se například o změnu sazby daně
- věcných změn: vliv objektivních skutečností, které plnění rozpočtu ovlivňují

Změny je nutné řešit prostřednictvím rozpočtových opatření. Mezi rozpočtová opatření patří podle Zákona o rozpočtových pravidlech:

- a) „přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů,*
- b) použití nových, rozpočtem nepředvídatelných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,*
- c) vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.” (ČESKO, 2000)*

Na nutnost přijetí rozpočtového opatření by měl upozornit finanční odbor, jehož úkolem je také navrhnout konkrétní obsah opatření tak, aby došlo k nápravě vzniklé situace. Rozpočtové opatření je nutné přijmout vždy, když se změny týkají vztahu k jinému rozpočtu, jsou ovlivněny závazné ukazatele nebo hrozí vznik rozpočtového schodku. (Provazníková, 2009, s. 67)

Na konci rozpočtového období dochází k vyhodnocení plnění rozpočtu. Obec má povinnost zpracovat informace o svém hospodaření a připravit na základě nich závěrečný účet. Ten obsahuje informace o příjmech a výdajích členěných dle platné rozpočtové skladby. Dále jsou zde informace o tvorbě a čerpání fondů, hospodaření obce s majetkem a dalších finančních operacích. Dále musí reflektovat vztahy se státním rozpočtem, státním fondem, rozpočtem krajů a ostatních obcí a hospodaření dalších osob. Součástí tohoto dokumentu je

také zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření. Přezkumu jsou povinny se podrobit všechny obce. V jeho rámci je zjišťováno, zda jsou údaje uvedené ve výkazech o plnění rozpočtu pravdivé. Cílem je také zjištění potencionálních rizik souvisejících s hospodařením obce. Závěrečný účet spolu s výše zmíněnou zprávou musí být minimálně 15 dní před jeho projednáváním zastupitelstvem zveřejněn. Všichni občané mají právo se k němu vyjádřit, a to ústně během projednávání dokumentu zastupitelstvem nebo písemně ve stanovené lhůtě. Závěrečný účet musí být projednán zastupitelstvem nejpozději do 30. června roku následujícím po rozpočtovém roce. Zastupitelstvo buď účet schválí bez výhrad, nebo s výhradami. Dojde-li ke schválení závěrečného účtu s výhradami, musí být přijata opatření nutná k odstranění nedostatků. (Červenka, 2009, s. 53)

3.3 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba přináší významné informace o národním hospodářství. Její struktura je proto upravena právními předpisy. Rozpočtová skladba se řídí vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Třídění příjmů a výdajů umožňuje:

- » zajistit přehlednost a jednotnost veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů zahrnutých v soustavě rozpočtů
- » zjednodušení analýzy příjmů a výdajů uvedených v rozpočtové struktuře v čase a prostoru, což zjišťuje možnost využití mezinárodního srovnání
- » zabránit opakovanému načítání jednotlivých operací prostřednictvím konsolidace, která je založena na shrnutí příjmů a výdajů za celou rozpočtovou skladbu. (Peková, 2011, s. 238)

Rozpočtová skladba se řídí podle následujících zásad:

- **jednotnost:** rozpočtová skladba je stejná pro všechny subjekty zahrnuté v systému veřejných rozpočtů
- **závaznost:** struktura a formát rozpočtové skladby je nutné dodržovat
- **kompatibilita:** rozpočet musí respektovat mezinárodní účetní a statistické standardy
- **srozumitelnost:** informace obsažené v rozpočtu musí být jasné široké veřejnosti
- **dlouhodobá stabilita třídění:** systém rozpočtové skladby je možné upravit pouze tak, aby byla udržena relevantnost získaných statistických informací
- **cash princip:** zaměřuje se na rozdělení peněžních pohybů do příjmů a výdajů

- **brutto princip:** příjmy a výdaje zachycujeme v hrubém vyjádření. (Lorenc, Kašpárková, 2016, s. 28-29)

Příjmy a výdaje jsou v rozpočtové skladbě zaznamenávány jako peněžní prostředky přijaté na účet a platby z něj vydané. Na základě rozpočtové skladby je možné sledovat obsah jednotlivých položek, stanovit odpovědnost za jejich plnění a zjistit, jaké finanční operace jsou realizovány a plánovány do budoucna. Podle vyhlášky č. 323/2002 Sb. jsou příjmy a výdaje členěny dle následujících kritérií:

- druhové třídění
- odvětvové třídění
- odpovědnostní třídění
- konsolidační třídění. (Provazníková, 2009, s. 59)

3.3.1 Druhové třídění

Tento druh členění je závazný pro všechny subjekty zahrnuté do rozpočtové soustavy včetně obcí. Jedná se nejspíše o nejrozšířenější formu třídění příjmů a výdajů využívané obcemi a kraji. Jeho základem je ekonomická klasifikace finančních operací. Příjmy jsou v rámci druhového třídění charakterizovány jako nenávratné finanční prostředky, které jsou inkasovány na bankovní účet. Patří sem například daně, dotace či dary. Mezi příjmy z tohoto pohledu nepatří výpůjčky včetně úvěrů, půjčky či emise obligací. (Provazníková, 2009, s. 115)

Finanční operace jsou rozděleny do sedmi základních tříd, které jsou dále členěny do rozpočtových položek, která tvoří seskupení rozpočtových položek, podseskupení rozpočtových položek. V rámci druhového členění rozpočtové skladby rozlišujeme následující třídy:

- Třída 1 – Daňové příjmy
- Třída 2 – Nedaňové příjmy
- Třída 3 – Kapitálové příjmy
- Třída 4 – Přijaté dotace
- Třída 5 – Běžné výdaje
- Třída 6 – Kapitálové výdaje
- Třída 8 – Financování. (Schneiderová, 2015, s. 38)

Jak je z výše uvedeného výčtu zjevné, jednotlivé třídy jsou označeny číslem. Seskupení položek je dále označeno dvoumístným číslem, podseskupení třímístným číslem a jednotlivé položky číslem čtyřmístným.

Specifickou položkou v rámci druhového členění rozpočtové skladby je třída 8 - Financování. Podle vyhlášky 323/2002 Sb., do této skupiny patří:

- » inkaso peněžních prostředků, které jsou určeny k úhradě rozpočtového schodku, půjček či jiných návratných zdrojů, jako jsou třeba vlastní dluhopisy
- » příjmy z prodeje akcií či majetku pořízeného z financí uložených v peněžních fondech, který je určen k budoucímu prodeji se ziskem
- » opravné položky, které se objevují například má-li obec příjmy z podnikatelské činnosti, které přichází na účet hlavní činnosti a nejsou oddělené samostatným bankovním účtem. (ČESKO, 2002)

Základním členěním této položky je její rozdělení na financování tuzemské a zahraniční. Tyto dvě skupiny je možné dále rozdělit na dlouhodobé a krátkodobé. Financování je definováno jako operace založené na využití přebytku rozpočtu či naopak zabezpečení financování rozpočtového schodku. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 56)

K rozdělení této třídy dochází na základě vztahu jednotlivých položek k rozpočtovému saldu. To je zjišťováno jako rozdíl příjmů a výdajů. V ideálním případě by mělo být saldo vyrovnané. Převyšují-li příjmy výdaje, jedná se o přebytek rozpočtu. V takovém případě je financování záporné. V opačném případě, kdy výdaje převýší příjmy, jedná se o schodek rozpočtu a financování je kladné.

3.3.2 Odvětvové třídění

V rámci tohoto členění jsou příjmy a výdaje rozdělovány podle toho, na jaký účel jsou vynaloženy. Díky tomuto způsobu třídění je možné sledovat, kam prostředky plynou a díky tomu také to, jakým směrem se ubírá rozpočtová politika obce. Takto můžeme rozčlenit všechny výdaje, ale pouze některé z příjmů. V rámci odvětvového členění rozlišujeme následující skupiny:

- Skupina 1 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
- Skupina 2 – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- Skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo
- Skupina 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti

- Skupina 5 – Bezpečnost státu a právní ochrana
- Skupina 6 – Všeobecná veřejná správa a služby. (Schneiderová, 2015, s. 45)

V rámci tohoto druhu třídění jsou rozpočtové skupiny dále rozděleny na oddíly, pododdíly a paragrafy. Stejně jako v případě druhového členění, také zde jsou jednotlivé položky označovány pomocí čísel od jednomístných po čtyřmístné.

3.3.3 Odpovědnostní třídění

Jedná se o členění, které se používá v případě státního rozpočtu. Odráží institucionální pojetí rozpočtu a rozpočtové soustavy. Je založeno na rozdělení příjmů a výdajů do jednotlivých kapitol, za jejichž správu jsou odpovědná jednotlivá ministerstva. Kapitoly, které nenáleží k některému z ministerstev, jsou pod dohledem ministerstva financí. Jedná se o všeobecnou pokladní správu nebo státní dluh. Ministerstva jsou odpovědná za hospodaření s přidělenými rozpočty. (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 204)

3.3.4 Konsolidační třídění

Konsolidační třídění slouží ke konsolidaci údajů. K té dochází za účelem vyhledání duplicit finančních operací způsobených transfery mezi jednotlivými fondy a korekcemi příjmů a výdajů. K duplicitám dochází během převodů mezi veřejnými rozpočty na různých úrovních, mimorozpočtovými fondy a rozpočtem mezi zřizovateli a jejich organizačními složkami. V rámci konsolidace se musí konsolidované příjmy vždy rovnat konsolidovaným výdajům. Konsolidační třídění je založeno na rozdělení do záznamových jednotek. (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 204)

4 FINANCOVÁNÍ, PŘÍJMY, VÝDAJE

4.1 Příjmy obce

Příjmy jsou definovány jako všechny přijaté finanční prostředky. K naplňování příjmů dochází na státní úrovni v rámci přerozdělovacího procesu. Mezi příjmy patří daně, poplatky, úvěry, příjmy z prodeje majetku a další. (Červenka, 2009, s. 54 - 55)

Existuje řada kritérií, podle kterých je možné jednotlivé příjmy dělit. Z pohledu obecního rozpočtu je můžeme rozlišit podle jejich návratnosti. Jedná se o následující příjmy:

- **Příjmy návratné:** jedná se o příjmy, které musí obec po uplynutí smluvené doby vrátit. Pro tento druh příjmu se obec rozhoduje v případě, že potřebuje pokrýt finanční schodek, který vzniká v období mezi čerpáním rozpočtových výdajů a plněním rozpočtových příjmů. Mezi návratné příjmy řadíme úvěry, půjčky a návratné finanční výpomoci. Je možné je získat z rozpočtu státního, krajského a ve výjimečných případech také z rozpočtu jiné obce. Ve většině případů jsou tyto zdroje úročené, ale můžeme se setkat také s bezúročnými výpomocemi. V případě, že není částka splacena či je splacena opožděně, je to definováno jako zadržení peněžních prostředků.
- **Příjmy nenávratné:** s těmito příjmy není spojena povinnost částku vrátit. Mezi nejčastější nenávratné příjmy patří daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace. (Provazníková, 2009, s. 73)

Peterová (2014, s. 14) rozlišuje následujících 6 druhů příjmů:

- příjmy z vlastnických práv, hospodářské činnosti a získané díky provozování jiné právnické osoby
- příjmy ze správní činnosti (správní poplatky, pokuty) a místních poplatků
- daňové výnosy
- dotace
- příjmy z poplatků, odvodů a pokut z oblasti ekologie
- přijaté dary a příspěvky.

Jak již bylo výše uvedeno, nenávratné příjmy lze dělit podle jejich charakteru:

- **Nedaňové příjmy:** jedná se o dary, pokuty či příjmy z pronájmu obecního majetku či podnikatelské činnosti.
- **Daňové příjmy:** jedná se nejčastěji o druh příjmu, který tvoří až dvě třetiny všech nenávratných příjmů obce. Rozdělování daňových příjmů je upraveno zákonem o rozpočtovém určení. (Peková, 2011, s. 193 – 194)

Mezi daňové příjmy obcí patří:

- **Výlučné daně:** jedná se o takové daně, které připadají obci v celkové výši. Jde například o daň z nemovitosti.
- **Sdílené daně:** jedná se o daně, které jsou rozdělovány mezi několik subjektů. Jde například o daň z příjmů právnických osob.
- **Poplatky:** v rámci poplatků je nutné rozlišovat správní a místní poplatky. Správní poplatky mohou vybírat za jednotlivé úkony obce s rozšířenou působností, kterým připadají za to, že zprostředkovávají služby poskytované státem. Daná problematika je upravena zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Jedná se například o poplatky placené za vydání stejnopisu rodného listu nebo nahlédnutí do živnostenského listu. Stanovení místních poplatků je zcela v kompetenci obce, která je upravuje prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. Obecně je dané téma vymezeno v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Nejčastěji se občan může setkat s poplatky za lázeňský pobyt, psa či za sběr komunálního odpadu. (Peterová, 2014, s. 98 – 99)

Příjmy dělíme také z časového hlediska:

- **Běžné příjmy:** jde o příjmy, které se každoročně opakují. Zahrnout sem můžeme všechny daňové příjmy, uživatelské poplatky, ale také krátkodobé bankovní úvěry a návratné finanční výpomoci.
- **Kapitálové příjmy:** tyto příjmy mají jednorázový charakter. Většinou jde o nedaňové příjmy. Patří sem nenávratné příjmy, jako jsou zisky z prodeje majetku a dotace, a návratné příjmy, jako například střednědobé a dlouhodobé bankovní úvěry a příjmy z emisí střednědobých a dlouhodobých obligací. (Peková, 2011, s. 190 – 191)

Dalším kritériem pro rozdělení příjmů je charakter zdroje, ze kterého pochází. Jedná se o příjmy:

- **Vlastní (autonomní) příjmy:** v případě těchto příjmů má obec možnost ovlivnit jejich výši například prostřednictvím stanovení sazby. K samosprávě mohou mít dvojí vztah. Buď vznikají na jejím území, nebo jsou založeny na to, že občasně plátní služby, které jim poskytuje. Jedná se o:
  - místní daně
  - daňové přirážky
  - uživatelské poplatky
  - příjmy z vlastněného majetku a případně z vlastní podnikatelské činnosti
- **Transferové příjmy:** v podstatě se jedná o určitý druh dotací. Transferové příjmy zahrnují:
  - sdílené daně: jsou to daně, které jsou placeny celostátně, a jejich část připadá do rozpočtu obce. Díl, který připadá obci, může být odvozen například od rozlohy obce či počtu jejich obyvatel.
  - dotace. (Peková, 2011, s. 190)

Příjmy je možné rozlišovat také podle toho, zda mohou obce volně rozhodovat o jejich využití. Jedná se o příjmy:

- **Účelové příjmy:** v případě těchto příjmů je přesně vymezeno, na co je příjemce může použít. Ve většině případů se jedná o dotace.
- **Neúčelové příjmy:** není předem určeno, na co mají být příjmy využity. Jedná se například o daně. (Peková, 2011, s. 190)

Obecní příjmy můžeme dále dělit podle vztahu mezi výší příjmu obce a celkovou výší příjmu vznikajícího na území samosprávy. V tomto případě jsou příjmy děleny takto:

- **Proporcionální příjmy:** vznikající pouze v případě, že obci připadá pouze určitý díl celkové finanční částky. Existuje zde tedy jasná vazba. Jde například o daň z příjmů právnické osoby placené celostátně, jejíž část připadá obci, ve které se nachází sídlo plátce daně.
- **Neproporcionální příjmy:** příjem nemá žádnou vazbu na jinou finanční částku. (Peková, 2011, s. 190)

V rámci účetnictví je využíváno dělení na běžné a investiční příjmy. O kapitálových výdajích, příjmech se účtuje prostřednictvím rozpočtové třídy 3. O běžných příjmech je účtováno prostřednictvím účetních tříd 1 a 2, dle položkové skladby, kterým odpovídají následující skupiny výnosů:

- » Výnosy z vlastních výkonů a služeb – 60
- » Výnosy z daní a poplatků – 63
- » Ostatní výnosy – 64
- » Finanční výnosy – 66
- » Neinvestiční výnosy z transferů – 67. (Máče, 2012, s. 203)

4.2 Výdaje obce

Obecně je výdaje možné definovat jako peněžní částky, které byly reálně vynaloženy na úhradu vybraných statků či služeb. Obecní výdaje jsou nenávratné platby a poskytnuté půjčky, které jsou činěny za účelem dosahování cílů rozpočtové politiky. Primární cílem každé obce je zabezpečit veřejné statky pro své občany. Na základě profinancovaných výdajů je hodnocena schopnost obce plnit rozpočet. Na výši výdajů má značný vliv rozsah samostatné a přenesené působnosti jednotlivých obcí. Ve většině případů se na ní podílí také kvalita služeb, které obec svým občanům poskytuje. (Kolektiv autorů, 2008, s. 248)

Výdaje je možné dělit dle různých kritérií. Jedná se například o následující hlediska:

- Na základě **funkcí veřejných financí**:
  - Alokační výdaje, Redistribuční výdaje, Stabilizační výdaje
- Na základě **rozpočtového plánování**:
  - Plánované výdaje, Neplánované výdaje
- Na základě **rozpočtové skladby**:
  - Závazné výdaje, Funkční výdaje
- Na základě **ekonomického hlediska**:
  - Běžné výdaje, Kapitálové výdaje
- Na základě **infrastruktury**:
  - Ekonomické výdaje, Sociální výdaje. (Provazníková, 2009, s. 186)

Nejspíše nejčastěji používaným dělením je rozdělení na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje jsou takové, které se pravidelně opakují. Jedná se například o výdaje spojené s provozem samosprávy, jako je úhrada energií, nákup materiálu či platy zaměstnanců. Dále sem patří výdaje pro oblast školství, kultury či bydlení. Základní charakteristikou kapitálových výdajů je jejich využití na úhradu investičních projektů. Mají menší podíl na celkových výdajích než běžné výdaje. V případě, kdy mají projekty dlouhodobý charakter, je nutné je rozdělit do více rozpočtových období. Jde například o investiční příspěvky příspěvkovým organizacím, nákup dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku či kapitálové dotace. (Provazníková, 2009, s. 186)

Dále se velmi často můžeme setkat s rozdělením výdajů na plánované, neplánované a alokační. Plánované výdaje jsou takové, které jsou do rozpočtu zahrnuty již při jeho plánování, a proto je jim přizpůsobena příjmová stránka rozpočtu. Většinou tvoří převážnou část výdajů. Velmi často mají mandatorní charakter, což znamená, že se pravidelně opakují. Neplánované výdaje jsou výdaje nahodilé a často spojené s nějakou mimořádnou událostí. Může se jednat například o výdaje související s živelnou katastrofou nebo prohraným soudním sporem. Alokační výdaje mají stabilní charakter. Souvisejí často s nákupem služeb od soukromých dodavatelů, poskytováním veřejných statků či politikou zaměstnanosti v dané obci. (Peková, 2011, s. 246 – 247)

V rámci účetnictví je využíváno dělení na běžné a investiční výdaje. O kapitálových výdajích, přijmech se účtuje prostřednictvím třídy 6. O běžných výdajích je účtováno prostřednictvím rozpočtové třídy 5, dle položkové skladby, kterým odpovídají následující skupiny výnosů:

- » Spotřebované nákupy – 50
- » Služby – 51
- » Ostatní náklady – 52
- » Daně a poplatky – 53
- » Ostatní náklady – 54
- » Finanční náklady – 56. (Máče, 2012, s. 203)

5 ÚČETNÍ VÝKAZY

Účetní výkazy jsou primárním výstupem účetní závěrky. Obce mají povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu. Účetní závěrku lze charakterizovat jako: „*formalizovaný výstup z účetního systému v podobě účetních výkazů podávajících informace o finanční a důchodové situaci účetní jednotky za dané časové období.*“ (Vodáková, 2012, s. 61)

Nově zákon o účetnictví definuje účel účetní závěrky, kterým je poskytnout informace pro ekonomické rozhodování uživatelů účetní závěrky. (Chalupa a kol., 2016, s. 333)

Nedílnou součástí účetní závěrky jsou:

- rozvaha
- výkaz zisků a ztrát
- příloha vysvětlující a doplňující informace obsažené v předchozích výkazech

Vybrané účetní jednotky, které splní zákonem stanovené podmínky, musí do účetní závěrky zahrnout také:

- přehled o peněžních tocích
- přehled o změnách vlastního kapitálu

Podle zákona mají obce povinnost podílet se v rámci zajišťování účetních záznamů pro potřeby státu na shromažďování účetních záznamů do Centrálního systému účetních informací státu. Do systému se zadávají výkazy účetní závěrky, které slouží mimo jiné ke kontrole plnění rozpočtu. (Vodáková, 2012, s. 83)

5.1 Rozvaha

Rozvaha neboli bilance aktiv a pasiv zobrazuje přehled majetku a jiných aktiv a závazků a jiných pasiv účetní jednotce k rozvahovému dni. Tento výkaz je sestaven na základě bilančního principu. (Máče, 2013, s. 26 – 30)

Rozvahu je možné rozdělit takto:

- **Zahajovací:** je sestavována ke dni založení účetní jednotky.
- **Počáteční:** je sestavována k počátečnímu dni účetního období.
- **Konečná:** je sestavována ke dni zániku účetní jednotky. (Svobodová, 2008, s. 41)

Rozvaha je jedním z nejvýznamnějších dokumentů obsažených v účetní závěrce, protože umožňuje získat prakticky okamžitě informace o majetku organizace a zdrojích jeho krytí.

Je využívána k finančnímu řízení instituce, včetně optimalizace zdrojů jejího financování. (Strouhal, Bonaci, Mustata, 2014, s. 153 -158)

V rámci této její funkce je možné ji využít ke sledování, zda je dodrženo zlaté pravidlo financování. Jedná se o princip stanovující, že by měly být k financování dlouhodobých aktiv využity dlouhodobé zdroje a k financování krátkodobých aktiv krátkodobé. (Prokūpková a Svoboda, 2014, s. 46)

Aktiva a pasiva uvedená v rozvaze jsou rozdělena z časového hlediska na dlouhodobá a krátkodobá. Dlouhodobý majetek je majetek s dobou použitelnosti delší než 1 rok. Je dále rozdělen na hmotný, nehmotný a finanční. Do hmotného majetku patří položky s materiální podstatou, jako jsou pozemky, stavby, samostatné movité věci a jejich soubory. Pro nehmotný majetek je typické, že nemají materiální charakter. Jedná se například o software, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje či ocenitelná práva. Dlouhodobý finanční majetek tvoří cenné papíry držené déle než 1 rok, termínované vklady či dlouhodobé pohledávky. Některé druhy dlouhodobého majetku se v průběhu jeho držení odepisují, čímž je vyjadřováno jeho morální opotřebení. Neodepisují se například pozemky nebo emisní povolenky. Krátkodobý nebo také oběžný majetek zůstává v účetní jednotce méně než 1 rok. Jedná se o zásoby, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Zásoby zahrnují materiál, zásoby vlastní výroby a zboží. Mezi krátkodobé pohledávky patří například náklady na pohledávky z obchodních vztahů, daňové pohledávky či pohledávky příštích období. Krátkodobý finanční majetek je tvořen krátkodobými cennými papíry. Zdroje financování jsou rozděleny na vlastní a cizí. Vlastní zdroje tvoří základní kapitál, výsledek hospodaření a fondy. Mezi cizí zdroje patří rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky. (Vodáková, 2012, s. 65 – 67)

Konkrétní podoba tohoto výkazu pro územně samosprávné celky je uvedena v příloze vyhlášky č. 410/2009 Sb. Hodnoty jednotlivých položek rozvahy jsou uváděny za běžné a minulé účetní období. K běžnému období se uvádí výše aktiv v hodnotě netto, což znamená neupravené o oprávky a opravné položky. Dále jsou zde uvedeny korekce, které zahrnují oprávky a opravné položky, a hodnotu v brutto podobě, což znamená hodnota aktiv po nížená o korekce.

5.2 Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát zahrnuje základní údaje týkající se výnosů a nákladů organizace. Na základě těchto informací je vypočítáván výsledek hospodaření. Na rozdíl od jednotlivých položek rozvahy, mají data obsažená ve výkazu zisků a ztrát kumulativní charakter. To znamená, že se jedná o položky, které se během účetního období načítají. (Vodáková, 2012, s. 67)

Výnosy zobrazují přírůstek majetku či ekonomického užitku účetní jednotky vyjádřený v peněžních jednotkách. Nemusí vždy znamenat příjmy, které představují finanční prostředky získané za provedený výkon. V případě výnosů je rozhodujícím okamžikem pro jejich zaúčtování chvíle, kdy jsou provedeny. Náklady reprezentují účelové či neúčelové využití prostředků s cílem dosáhnout ekonomického prospěchu. Jedná se v podstatě o vyjádření spotřeby práce, majetku či služeb vyjádřené v penězích. Výnosy i náklady vznikají v důsledku minulých hospodářských operací a jsou spolehlivě ocenitelné. (Máče, 2012, s. 203)

Náklady a výnosy jsou v rámci výkazu rozděleny dle jejich návaznosti na hospodářský výsledek na provozní a finanční. Provozní náklady a výnosy souvisí s běžným provozem organizace. V rámci nákladů sem můžeme řadit spotřebu materiálu, energií či mzdy. Mezi provozní výnosy patří například tržby z prodeje služeb a zboží. Do finančních nákladů zahrnujeme placené úroky z úvěrů či bankovní poplatky. Finanční výnosy jsou přijaté úroky z poskytnutých půjček. (Chalupa a kol., 2016, s. 304)

Pro územně samosprávné celky jsou typické kategorie výnosů z činnosti, daní, poplatků, transferů a sdílených daní a poplatků. (Vodáková, 2012, s. 71)

V minulosti byly výnosy a náklady členěny ještě na mimořádné. Tyto kategorie však byly novelou z roku 2015 zrušeny.

Pro sestavování účetních výkazů má význam také členění nákladů a výnosů s ohledem na daňové potřeby. Jedná se o rozdělení nákladů a výnosů na daňově účinné a neúčinné. Tyto kategorie jsou taxativně vymezeny zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů. Zjednodušeně patří mezi daňově účinné náklady ty, které jsou vynaloženy k dosažení, zajištění a udržení příjmu. (Chalupa a kol., 2016, s. 304)

Konkrétní podoba tohoto výkazu pro územně samosprávné celky je uvedena v příloze vyhlášky č. 410/2009 Sb. Mimo náklady a výnosy je zde také uveden hospodářský výsledek,

který je zjišťován na základě rozdílu mezi výnosy a náklady. Je to významný ukazatel důchodové situace účetní jednotky. Hodnoty ve výkazu jsou uváděny za běžné a minulé období. Zákon stanovuje vybraných účetním jednotkám povinnost rozdělovat hospodářský výsledek na výsledek z hlavní a hospodářské činnosti. Hlavní činnost je taková, pro kterou byla daná organizace zřízena. Hospodářskou činností se rozumí takové úkony, které nejsou v souladu s účelem jejího založení. (Vodáková, 2012, s. 72)

5.3 Příloha

Cílem přílohy je vysvětlit či doplnit informace, které jsou uvedeny v rozvaze a výkazu zisků a ztrát. Vyhláška č. 410/2009 Sb. stanovuje závazné uspořádání a označování jednotlivých položek přílohy. Jedná se v první řadě o informace podle zákonných ustanovení, které zahrnují popis používaných účetních metod, změn uspořádání označování a obsahového vymezení položek v rozvaze a výkazu zisků a ztrát. Dále jsou zde informace o závazcích z neukončených finančních operací a členění pro zvláštní účely. Mezi další položky přílohy patří doplňující informace k některým položkám (stavby, pozemky, fondy, stálá aktiva) a výkazu zisků a ztrát (náklady a výnosy přeceněné reálnou hodnotou) a dalším částem účetní závěrky. (Vodáková, 2012, s. 73 – 76)

5.4 Přehled o peněžních tocích

Tento výkaz poskytuje základní informace o pohybu peněz a peněžních ekvivalentů v následujících oblastech:

- Provozní činnost
- Finanční činnost
- Investiční činnost. (Vodáková, 2012, s. 80)

V rámci přehledu o peněžních tocích jsou sledovány tokové veličiny, které odráží přírůstek nebo úbytek peněžních prostředků při jakékoliv činnosti. Cílem přehledu je poskytovat podrobné údaje o výsledcích finančního řízení. (Strouhal, Bonaci, Mustata, 2014, s. 163) Konkrétní způsob sestavování přehledu o finančních tocích je dán vyhláškou a zahrnuje kombinace přímého a nepřímého způsobu sestavování a výpočtu peněžních prostředků.

Přehled o peněžních tocích je možné využít k:

- » hodnocení a analýze hospodaření účetní jednotky
- » vypracování rozpočtů týkajících se příjmů a výdajů v dlouhodobém horizontu
- » krátkodobému hodnocení budoucí platební schopnosti organizace
- » dlouhodobému finančnímu plánování
- » hodnocení a výběru vhodnější investiční varianty
- » zjišťování tržních cen aktiv. (Prokúpková, 2014, s. 51)

Ve veřejném sektoru se tento výkaz moc nevyužívá. Přednost se dává spíše výkazu o plnění rozpočtu. Přehled o peněžních tocích přináší informace o peněžních prostředcích na počátku a konci účetního období, hlavních zdrojích financí, kolik peněžních prostředků účetní jednotka vyprodukovala a využila a finanční situace organizace. (Prokúpková, 2014, s. 52)

5.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu je v podstatě rozbořem vlastního kapitálu, který je uváděn v rozvaze. Slouží k lepší orientaci uživatele v majetkové struktuře organizace. Na jeho základě je možné posoudit způsob uplatňované finanční politiky vybrané účetní jednotky, dodržování stanovených zásad pro financování a finanční hospodaření a způsob nakládání se zdroji. (Strouhal, Bonaci, Mustata, 2014, s. 169)

Přehled o změnách vlastního kapitálu přináší podrobné informace:

- o svěřeném majetku a bezúplatných převodech majetku
- o darech
- o transferech
- o kurzových a oceňovacích rozdílech
- o opravách minulých období
- o fonděch
- o výsledku hospodaření
- o stavu příjmového a výdajového účtu rozpočtového hospodaření. (Prokúpková, 2014, s. 53)

6 POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED

Podle §77 odst. 2 vyhlášky č. 410/2009 Sb.: *“V případě, že účetní jednotka je povinna předávat účetní záznamy, včetně účetních zápisů v účetních knihách a informací pro účely monitorování a řízení veřejných financí, v členění stanoveném v technické vyhlášce o účetních záznamech, vytváří členění syntetických účtů na odpovídající analytické účty, pokud uvedené povinnosti přenosu účetních záznamů nezajistí jiným způsobem.”* (ČESKO, 2009)

Povinnost sestavovat pomocný analytický přehled (PAP) byla daná § 3a odst. 1 technické vyhlášky o účetních záznamech. Ta byla zrušena k 1. lednu 2015. Zavedení pomocného analytického přehledu vycházelo ze závazku České republiky vůči Evropské unii, který vycházel z ESA 95 – Nařízení o Evropském systému národních regionálních účtů ve Společenství a nařízení o aplikaci GFS 2001 – Protokolu o nadměrném rozpočtovém schodku, který je součástí Smlouvy o založení Evropského společenství. Na základě tohoto příslibu mají vymezené účetní jednotky povinnost poskytovat vybrané údaje Evropské centrální bance a Eurostatu, který v daném procesu zastupuje Evropskou komisi. Jedná se primárně o účetní data týkající se fiskálních a rozpočtových procesů jednotlivých zemí, která umožňují efektivnější řízení a kontrolu veřejných financí. Informace musí respektovat principy spolehlivosti, transparentnosti, relevantnosti a nestrannosti. (Máče, 2013, s. 43 – 44)

Zavedení pomocného analytického přehledu však přineslo i další výhody. Vybrané účetní jednotky působící ve veřejném sektoru byly zbaveny řady povinností týkajících se statistického vykazování vybraných dat. Na základě takto nashromážděných informací sestavuje Český statistický úřad národní účet a vládní finanční statistiky. Ministerstvo financí využívá údaje k sestavování účetních výkazů v rámci jednotlivých konsolidačních operací. Ministerstvo pro místní rozvoj díky nim zjišťuje informace o veřejných zakázkách. (Ministerstvo financí České republiky, 2014)

Povinnost sestavovat pomocný analytický přehled mají následující účetní jednotky:

- kraje
- obce, které mají k 1. lednu předcházejícího účetního období více než 3 000 obyvatel
- regionální rady regionů soudržnosti
- státní fondy
- organizační složky státu
- příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je organizační složka státu, příspěvkové organizace zřízené obcí, dobrovolným svazem obcí či krajem, přesahují-li jejich

aktiva v hodnotě netto 100 milionů Kč ve dvou předcházejících obdobích. (Ministerstvo financí České republiky, 2016, s. 1 – 2)

Pomocný analytický přehled je sestavován podle metodiky Ministerstva financí České republiky. Obecná pravidla upravující strukturu, formát a technickou formu vymezuje technická vyhláška o účetních záznamech. Vyhláška č. 410/2009 Sb. umožňuje naplnění jednotlivých položek pomocí analytických účtů či jiným průkazným způsobem, který je v souladu se zákonem o účetnictví. Konkrétní termíny pro nahrání informací z pomocného analytického přehledu do Centrálního systému účetních informací státu jsou určeny metodikou. (Ministerstvo financí České republiky, 2016, s. 3)

Máče (2013, s. 44) rozděluje pomocný analytický přehled do následujících úrovní:

- **Výčet účetních stavů:** zahrnuje informace týkající se konkrétních syntetických účtů rozdělených na detailněji rozpracované analytické členění.
- **Výkazy účetních toků – pohybů:** zahrnuje informace o pohybech na vybraných syntetických účtech, které jsou rozpracovány do jednotlivých analytických položek. Díky těmto položkám je možné sledovat celkové změny na účtech v jasně definovaných kategoriích, které byly způsobeny jednotlivými transakcemi, přeceněním či dalšími pohyby.
- **Výkaz konsolidačních položek:** zahrnuje do detailu rozpracované informace o jednotlivých položkách aktiv a pasiv. Dále je možné položky rozdělit dle konkrétních partnerů daných operací.

6.1 Nesledované účty pomocného analytického přehledu

Účty, které se v pomocném analytickém přehledu nesledují, jsou účty, které účetnictví GAAPu nezná. Při porovnání účtů české směrné účtové osnovy s neobsazenými účty ve výkazech pomocného analytického přehledu se jedná o tyto skupiny účtů:

- 18 – Opravné položky k zásobám
- 35 – Pohledávky a závazky ze správy daní
- 43 – Výsledky hospodaření
- 44 – Rezervy
- 49 – Závěrkové účty a zvláštní zúčtování
- 58 – Náklady ze sdílených daní a poplatků
- 59 – Daň z příjmů

- 63 – Výnosy z daní a poplatků
- 68 – Výnosy ze sdílených daní a poplatků.

Důvodem je skutečnost, že české účetnictví třídí náklady podle druhu (do služeb, materiálu, mezd atd.) a US GAAP třídí náklady podle účelu (na výrobu, prodej, administrativu).

6.2 Úrovně pomocného analytického přehledu

Konkrétní obsah a struktura pomocného analytického přehledu je upravena metodikou Ministerstva financí České republiky rozdělen do následujících částí:

- **I. úroveň:** jedná se o data týkající se syntetických účtů a jejich detailního rozpracování. Úroveň zahrnuje:
  - Část I. Počáteční a konečné stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech
  - Část II. Vybrané náklady od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost
  - Část III. Vybrané výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost
- **II. úroveň:** jedná se o data týkající se přírůstků a úbytků na vybraných syntetických rozvahových účtech a jejich detailního členění. Dále je zde uveden obrat na syntetických účtech a jejich rozklad do předem vymezených druhů změn stavů, ke kterým dochází během transakcí, přecenění a ostatních změn stavu. Úroveň zahrnuje:
  - Část IV Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů
  - Část V Zásoby - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů
  - Část VI Pohledávky - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů
  - Část VII Závazky - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů
  - Část VIII Ostatní aktiva - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů
  - Část IX Jmění účetní jednotky - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů.

- **III. úroveň:** daná úroveň obsahuje detailní popis vybraných položek z výše zmíněných částí, které jsou kategorizovány podle partnerů jednotlivých transakcí, aktiv a pasiv. Úroveň zahrnuje:
  - Část X Počáteční a konečné stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva nebo partnerů transakce
  - Část XI Vybrané náklady a výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost v členění podle jednotlivých partnerů transakce
  - Část XII Typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů transakce
  - Část XIII Typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva a partnerů transakce.
- **IV. úroveň:** zahrnuje informace týkající se jednotlivých změn vlastnických podílů majetkových účastí. Je zde uveden seznam podrozvahových účtů zobrazených v detailním členění včetně jejich počátečních a konečných stavů. K rozčlenění dochází dle jednotlivých partnerů podrozvahových účtů. Úroveň přináší informace o významných částkách na jednotlivých řádcích syntetických účtů v částech I, II, III a XV. Data uvedená v této úrovni slouží jako podklad pro proces sestavování účetních výkazů České republiky a dílčích konsolidačních celků státu. Úroveň zahrnuje:
  - Část XIV vykazují a předávají pouze organizační složky státu a územní samosprávné celky.
  - Část XV Přehled podrozvahových účtů
  - Část XVI Počáteční a koncové stavy na vybraných podrozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů podrozvahového účtu
  - Část XVII Vysvětlení významných částek.

Podrobný popis tohoto výkazu je obsažen v kapitole 10. Konkrétní analytické členění daného výkazu je založeno na ESA 95 - Nařízení o Evropském systému národních a regionálních účtů ve Společenství. Je tedy nutné znát nejen českou legislativu v oblasti účetnictví, ale také mezinárodní účetní standardy US GAAP. Mezi nejvýznamnější rozdíly patří odlišnost členění nákladů. Český systém rozlišuje náklady dle druhu činnosti, na kterou

jsou určeny (osobní, služby, materiál). US GAAP je však třídí z pohledu účelu prodej (výroba, administrativa). (Máče, 2012, s. 550)

Jednotlivé položky výkazu jsou vyplňovány dle hodnot vedených na analytických účtech, které jsou součástí účetního rozvrhu účetní jednotky ve sledovaném období. Vždy je však nutné respektovat zásadu zavedenou § 16 odst. 1 zákona o účetnictví: „peněžní částky v knihách analytických účtů musí odpovídat příslušným souhrnným peněžním částkám obrátů nebo zůstatků syntetických účtů, k nimž se tyto účty vedou.“ (ČESKO, 1991)

6.3 Partner aktiva/pasiva a transakce

V rámci pomocného analytického výkazu je sledována také činnost tzv. partnerů pomocného analytického přehledu. V rámci partnerství rozlišujeme:

1. Partner aktiva/pasiva je osoba, která:

- » uvádí ve své rozvaze aktivum vykazující účetní jednotky jako pasivum;
- » uvádí ve své rozvaze pasivum vykazující účetní jednotky jako aktivum;
- » uvádí ve svém výkazu zisků a ztrát pasivum vykazující účetní jednotky jako náklady, pokud o něm nebylo účtováno na výnosovém účtu. (Ministerstvo financí České republiky, 2016, s. 4)

2. Partner transakce je osoba, která:

- » uvádí v účetní závěrce výnos anebo přírůstek vlastního kapitálu vykazující účetní jednotky jako náklad nebo přírůstkem aktiv, není-li o nákladu účtováno,
- » uvádí v účetní závěrce přírůstek aktiva vykazující účetní jednotky jako úbytek aktiva anebo přírůstkem pasiva,
- » uvádí v účetní závěrce úbytek pasiva vykazující účetní jednotky jako přírůstek pasiva anebo úbytek aktiva,
- » uvádí v účetní závěrce náklad vykazující účetní jednotky jako výnos anebo přírůstek vlastního kapitálu, není-li o výnosech účtováno,
- » uvádí v účetní závěrce úbytek aktiva vykazující účetní jednotky jako přírůstek aktiva anebo úbytkem pasiva,
- » uvádí v účetní závěrce přírůstek pasiva vykazující účetní jednotky jako úbytek pasiva anebo přírůstkem aktiva. (Ministerstvo financí České republiky, 2016, s. 4)

Partneři jsou v rámci výkazu identifikováni pomocí IČ organizace a konkrétní hodnoty přiřazené číselníkem Ministerstva financí ČR. Účetní jednotka má možnost se rozhodnout, zda bude vykazovat všechny své partnery nebo pouze ty, kteří jsou zahrnuti do konsolidačního celku České republiky. Od roku 2014 jsou v rámci pomocného analytického přehledu uváděny také údaje potřebné k jednotlivým konsolidačním operacím, které jsou následně využity k sestavení výkazů státu a jeho dílčích konsolidačních celků. Cílem této změny bylo zajištění vyšší transparentnosti jednotlivých operací a vztahů mezi podnikatelským sektorem a veřejnou správou. Ke kontrole vykazování těchto vztahů je využita tzv. křížová kontrola, jejíž postup je upraven metodikou Ministerstva financí ČR. Křížová kontrola je založena na vzájemném zrcadlení jednotlivých operací v účetnictví partnerských organizací. Kontrolu je však možné provést až po odevzdání jednotlivých výkazů oběma partnery. Je možné tedy kontrolovat pouze ty organizace, které vedou pomocný analytický přehled. Po provedení kontroly jsou partnerům poskytnuty jejich výsledky včetně vzájemných vazeb mezi jednotlivými analytickými částmi pomocného analytického přehledu. To však nezaručuje ochotu partnera danou chybu opravit. (Ministerstvo financí České republiky, 2016, s. 4-7)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 POPIS A CHARAKTERISTIKA OBCE A JEJÍ POSTAVENÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Statutární město Brno je největším městem na Moravě a druhým největším městem v České republice. Na katastrální výměře 23 018 ha zde k 1. lednu 2016 žilo 377 028 obyvatel. Z toho 55 325 obyvatel ve věku 0-14 let a 75 120 obyvatel ve věku 65 a více let. Mimo to do města dojíždí řada lidí za prací či studiem. Obecně se tak odhaduje, že se zde pohybuje kolem půl milionu osob. (Český statistický úřad, 2016)

Město je významným střediskem soudnictví, protože se zde sídlí Ústavní soud, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud a Nejvyšší státní zastupitelství. Jedná se také o administrativní centrum země. Nachází se zde sídlo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Veřejného ochránce práv či Státní zemědělské a potravinářské inspekce. Brno patří mezi významná univerzitní města. Na 34 fakultách 14 vysokých škol studuje více než 83 000 studentů. Je zde také řada vědeckých institucí a specializovaných zdravotnických zařízení. (Statutární město Brno, 2015, s. 116)

Jedná se také o kulturní středisko dané lokality. Vedení obce vynakládá značné finance na podporu kulturních akcí. Pořádá se zde řada kulturních akcí a festivalů. Jedná se například o JazzFest Brno, Febiofest, Čarodějáles, Tmavomodrý festival, Brněnsko tančí a zpívá, Festival Pro Art, Mezinárodní folklorní festival, Babylonfest a další. Funguje zde také řada muzeí, galerií a divadel. Nachází se zde mnoho významných kulturních památek včetně vily Tugendhat, která je zapsána na seznamu světového dědictví UNESCO. Mezi další zajímavé památky patří hrad Špilberk, katedrála sv. Petra a Pavla, Kapucínská hrobka, Palác šlechticů či Dietrichsteinský palác. (Statutární město Brno, 2015, s. 116)

Brno je správním centrem Jihomoravského kraje. Tvoří okres Brno-město a v rámci daného území je obcí s rozšířenou působností. Brno je podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů statutárním městem. Je rozděleno do 29 městských částí. Jeho správa je upravena obecně závaznou vyhláškou statutárního města Brno č. 20/2001, ve znění pozdějších vyhlášek. Nejvyšším orgánem města je zastupitelstvo, ve kterém zasedá 55 členů volených v komunálních volbách na čtyři roky. Z nich je vybíráno 11 členů Rady města Brno, která působí jako nejvyšší výkonný orgán. Navenek zastupuje město primátor. Ten měl v roce 2015 celkem 4 náměstkyně. Kontrolními a iniciativními orgány zastupitelstva jsou 2 výbory. Poradními a iniciativními orgány rady je 14 komisí. Každá městská část má svého starostu, zastupitelstvo a radu. (Statutární město Brno, 2015, s. 8)

Statutární město Brno má 33 příspěvkových organizací, mezi které patří mimo škol a nemocnic také divadla, knihovny, domy pro seniory, Zoologická zahrada, dětské centrum, hvězdárna či filharmonie. Vlastní řadu společností. Jedná se například o Brněnské komunikace, a.s., Dopravní podnik měst Brna, a.s., Pohřební a hřbitovní služby města Brna, a.s. či Teplárny Brno, a.s. Dále má majetkovou účast v A.S.A. Služby Žabovřesky, spol. s.r.o., Autodrom Brno, a.s., Kordis JMK, spol. s.r.o., Veletrhy Brno, a.s. či Technologický park Brno, a.s. (Statutární město Brno, 2015, s. 116)

Do budoucna bylo v rámci rozvoje města vytyčeno pět prioritních oblastí, mezi které patří:

- budování pozitivní image města
- rozvoj místní ekonomiky
- podpora dopravní a technické infrastruktury
- zkvalitnění života obyvatel obce
- důraz na výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání. (Statutární město Brno, 2015, s. 75)

Obr. 1 Statutární město Brno

Zdroj: <http://www.brno.cz/brno-aktualne/co-se-deje-v-brne/a/dame-na-vas-lide-poslali-jiz-vice-nez-stovku-navrhu/>

8 ZMĚNY VE VEDENÍ ÚČETNICTVÍ OBCE PŘED ÚČETNÍ REFORMOU A PO REFORMĚ

8.1 Účetní závěrka a účetní metody užívané Statutárním městem Brno před rokem 2010

Účetní jednotka se v rámci vedení účetnictví řídila zákonem o účetnictví, vyhláškou č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška č. 505/2002 Sb.) a Českými účetními standardy č. 501 až 522.

V souladu s metodikou Jihomoravského kraje patřila mezi dlouhodobý majetek aktiva s dobou použitelnosti delší než 1 rok. V případě nehmotného majetku se jednalo o majetek v ceně větší než 60 000 Kč a hmotného majetku vyšší než 40 000 Kč. Oceňování probíhalo na základě pořizovací ceny, reprodukční pořizovací ceny, převzetím ocenění od jiné vybrané účetní jednotky či vlastními náklady. K odpisování dlouhodobého majetku před reformou veřejných financí nedocházelo.

Před rokem 2010 sestavovalo město v souladu s metodikou Jihomoravského kraje rozvahu a přílohu. Vzhledem k tomu, že se věnovalo také hospodářské činnosti, mělo povinnost připravit také výkaz zisků a ztrát. Rozvaha obsahovala název položky, číslo účtu a stav aktiv a pasiv k 1. lednu a 31. prosinci. Jsou zde uvedeny také položky týkající se oprávek. Tyto řádky však nejsou vyplněny, protože majetek nebyl v této době odepisován. Specifikem v rámci pasiv je fakt, že mimo výsledek hospodaření vychází také z jednotlivých položek rozvahy, mezi které patří saldo výdajů, nákladů, příjmů a výnosů a převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let. Výkaz zisků a ztrát zahrnuje informace o nákladech a výnosech, které jsou rozděleny dle hlavní a hospodářské činnosti. V příloze je uvedena pouze tabulka obsahující detailní informace o vybraných položkách, jako jsou dotace na dlouhodobý majetek, dotace ze státního rozpočtu, návratné finanční výpomoci, dluhopisy, úvěry či směnky. Jedná se o data týkající se názvu, účtu, čísla položky a stavu k 1. lednu a 31. prosinci.

8.2 Účetní závěrka a účetní metody užívané Statutárním městem Brno po roce 2010

Účetní jednotka se v rámci vedení účetnictví řídí zákonem o účetnictví č.563/1991 Sb., vyhláškou č. 410/2009 Sb., Českými účetními standardy č. 701 až 710 a metodikou Jihomoravského kraje, která obsahuje návod, jak zaúčtovat jednotlivé účetní operace.

Město sestavuje na začátku každého účetního období směrnou účetní osnovu, na jejímž základě sestavuje účetní rozvrh obsahující účty využívané k evidenci jednotlivých účetních operací. Jsou zde uvedeny syntetické účty závazně vymezené vyhláškou č. 410/2009 Sb. Dále obsahuje analytické členění syntetických účtů. V rámci tohoto členění je využívána čtyřmístná analytika, která je závazně vymezena Jihomoravským krajem s ohledem na používaný software, který umožňuje automatické generování účetních výkazů.

Dlouhodobý majetek je veškerý majetek užívaný déle než 1 rok. Do nehmotného majetku patří aktiva v hodnotě vyšší 60 000 Kč a do hmotného vyšší než 40 000 Kč. Nehmotný majetek v hodnotě mezi 7 000 až 60 0000 a hmotný majetek v hodnotě od 3 000 až 40 0000 Kč je evidován jako drobný dlouhodobý majetek. Dlouhodobé cenné papíry a podíly jsou klasifikovány podle povahy jako majetkové účasti s rozhodujícím nebo podstatným vlivem nebo jako ostatní dlouhodobý finanční majetek. Majetek je oceňován v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb. reprodukční pořizovací cenou, převzetím ocenění od jiné vybrané účetní jednotky či vlastními náklady (aktivace nákladů). Cenné papíry a majetkové účasti se oceňují pořizovací cenou, pořizovací cenou vloženého majetku nebo znaleckým posudkem na hodnotu vloženého majetku v případech, kdy nelze zjistit pořizovací hodnotu vloženého majetku. Dlouhodobé snížení hodnoty je zaznamenáno pomocí odpisů. Město odepisuje majetek rovnoměrným způsobem a účtuje o odpisech měsíčně. Drobný dlouhodobý majetek je odepisován do své celkové hodnoty. Krátkodobé snížení hodnoty je zobrazeno pomocí opravných položek.

O zásobách je účtováno způsobem A. Nakoupené zásoby jsou oceňovány v pořizovací ceně, která zahrnuje také související náklady, jako jsou provize, celní poplatky, skladovací poplatky při dopravě a dopravné za dodání na místo. Zásoby stejného druhu vedené na skladě jsou oceňovány váženým aritmetickým průměrem pořizovacích cen.

Pohledávky jsou oceňovány jmenovitou hodnotou. Opravné položky jsou tvořeny dle platné legislativy ve výši 10% za každých 90 dnů po splatnosti. S ohledem na platební schopnost dlužníka je možné tvořit vyšší opravné položky. Daňové opravné položky účetní jednotka nevytváří.

O investičních a neinvestičních transferech ze státního rozpočtu je účtováno jako o příjmech daného finančního roku v okamžiku uskutečnění převodu finančních prostředků. V podrozvahové evidenci jsou vedeny krátkodobé a dlouhodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů, ostatní krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů a ostatní dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů. Dle skutečného čerpání zálohových transferů jsou ve výši uznatelných nákladů čtvrtletně účtovány dohadné položky.

V rámci hlavní a hospodářské činnosti města dochází k časovému rozlišování nákladů a výnosů. Na dohadných účtech jsou vedeny účetní operace, u kterých není známa přesná částka. V případě zálohově přijatých transferů jsou dohadné položky účtovány čtvrtletně. Prostřednictvím dohadného účtu pasivního je zaúčtován dohad daně z příjmů právnických osob za obec, který je k termínu podání daně z příjmů právnických osob dle zpracovaného přiznání zpřesněn a zaúčtován na účet daně z příjmů.

Město tvoří následující fondy:

1. Sociální fond
2. Fond rezerv a rozvoje
3. Fond krytí škod
4. Fond rozvoje bydlení
5. Fond bytové výstavby
6. Fond kofinancování evropských projektů

V rámci účetní závěrky je v současné době sestavována rozvaha, výkaz zisků a ztrát, přehled o peněžních tocích, příloha a přehled o změnách vlastního kapitálu. Výkazy jsou sestavovány v plném rozsahu. Podoba výkazu odpovídá formě, která je požadována zákonem.

8.3 Komparace účetních závěrek a účetních metod

Na základě účetní reformy došlo k zavedení nových účetních operací do účetnictví v rámci veřejné správy. Tou nejspíše největší bylo zahájení odpisování dlouhodobého majetku, které se také projeví v rozvaze. Dané položky zde sice byly uváděny již v minulosti, ale dané řádky byly prázdné. Od roku 2010 jsou oprávkami evidovány ve sloupci korekce. V rámci rozvahy došlo také k dalším změnám. Uváděn je zde stav aktiv v minulém a stávajícím účetním období a hodnotě brutto a netto. Některé položky změnily jméno a jiné byly zcela vyřazeny.

Značné rozdíly jsou zjevné také v příloze, která obsahuje mnohem více informací týkajících se základních údajů o obci, účetních metodách a stavu podrozvahových účtů. Největší změny jsou však zjevné ve výkazu zisků a ztrát, který jsou od roku 2010 obce povinny sestavovat i když vykonávají pouze hlavní činnost. Výkaz obsahuje informace o stavech jednotlivých položek v běžném a minulém období rozdělením. Zachováno je rozdělení na hlavní a hospodářskou činnost. Náklady a výnosy jsou druhově rozděleny.

Obecně je tedy možné říci, že účetní výkazy po roce 2010 mají větší vypovídací hodnotu. To je dáno nejen jejich rozšířením o některé položky a zavedením nových účetních metod, jako je například odpisování majetku či časové rozlišení nákladů a výdajů, ale také zavedením nových účetních výkazů, kterými jsou výkaz o peněžních tocích a výkaz o změnách kapitálu.

9 PŘEHLED A ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE 2011 – 2015

V této kapitole se zaměřím na analýzu hospodaření Statutárního města Brna v letech 2011 až 2015. Sledována při tom bude struktura příjmů a výdajů a do jaké míry a jakým způsobem je rozpočet plněn. Rozpočet města je připravován s ohledem na pravidla určená zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem o rozpočtových pravidlech. Následně se zaměřím na analýzu rozvahy v roce 2015.

Rozpočet Statutárního města Brna na rok 2015 včetně finančních vztahů k jednotlivým městským částem byl schválen na zasedání 19. prosince 2014. Rozpočty jednotlivých městských částí byly schváleny k 19. březnu 2015. Souhrnný rozpočet byl vzat zastupitelstvem na vědomí 14. dubna 2015 s celkovým objemem zdrojů a výdajů ve výši 12 120,4 milionů Kč. Ve skutečnosti dosáhly příjmy rozpočtu v roce 2015 objemu 11 691,3 milionů Kč a výdaje byly čerpány ve výši 11 040,2 milionů Kč.

Rozpočet na rok 2014 byl schválen 10. prosince 2013. Rozpočty jednotlivých městských částí byly schváleny 31. prosince 2013 a souhrnný rozpočet vzalo Statutární město Brno na vědomí na zasedání zastupitelstva 18. března 2014 s celkovým objemem zdrojů a výdajů ve výši 11 735,9 milionů Kč. Skutečné plnění příjmů v tomto roce bylo 12 117,4 milionů Kč a výdaje činily 11 236,7 milionů Kč.

Rozpočet na rok 2013 byl schválen zastupitelstvem 11. prosince 2012. Městské části schválily své rozpočty k 31. prosinci 2012 a souhrnný rozpočet byl vzat na vědomí 9. dubna 2013. Celkový objem zdrojů a výdajů byl ve výši 11 250,4 milionů Kč. Skutečné příjmy dosáhly výše 12 092,2 milionů Kč a výdaje 10 807,5 milionů Kč.

Rozpočet na rok 2012 byl schválen 6. prosince 2011. Jednotlivé městské části své rozpočty schválily k 31. prosinci 2011 a zastupitelstvo jejich znění vzalo na vědomí na zasedání 3. dubna 2012. Objem celkových zdrojů a výdajů byl 12 394,7 milionů Kč. Finální výše příjmů dosáhla 12 124,5 milionů Kč a výdaje byly čerpány ve výši 10 843,2 milionů Kč.

Rozpočet na rok 2011 byl schválen 14. prosince 2010. Rozpočty jednotlivých městských částí byly schváleny k 1. lednu 2011 a vzaty zastupitelstvem na vědomí k 5. dubnu 2011 s celkovým objemem zdrojů a výdajů byl ve výši 11 949,7 milionů Kč. Skutečné příjmy nakonec byly 12 691,7 milionů Kč a výdaje 12 109 milionů Kč.

Konkrétní údaje o výši skutečných příjmů, výdajů, saldu a financování jsou uvedeny v tabulce níže.

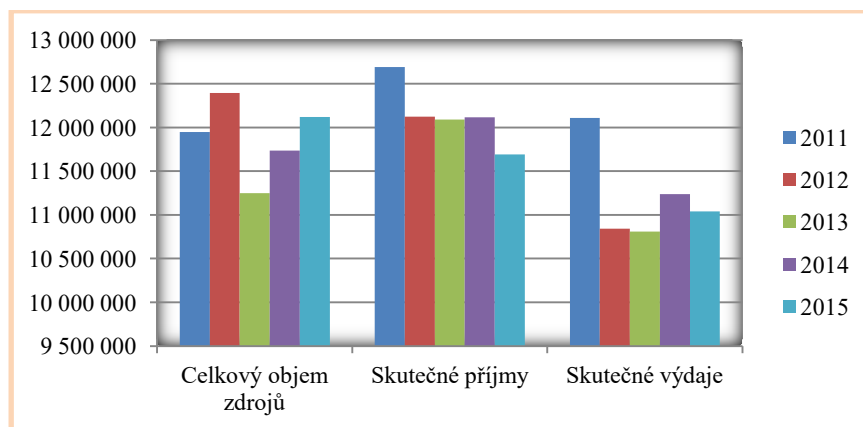
Tab. 2 Vývoj skutečných příjmů, výdajů, salda a financování rozpočtu statutárního města Brno v letech 2011 až 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy celkem	12 691 712	12 124 543	12 092 153	12 117 419	11 691 344
Výdaje celkem	12 108 966	10 843 174	10 807 534	11 236 719	11 040 238
Saldo příjmů a výdajů	-582 746	- 1 281 369	- 1 284 619	- 880 700	- 651 106
Financování	582 746	1 281 369	1 284 619	880 700	651 106

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

Pro porovnání jsou výše uvedená data zobrazena v grafu níže.

Graf 1 Vývoj celkového objemu zdrojů, skutečných příjmů a skutečných výdajů rozpočtu Statutárního města Brno v letech 2011 až 2015

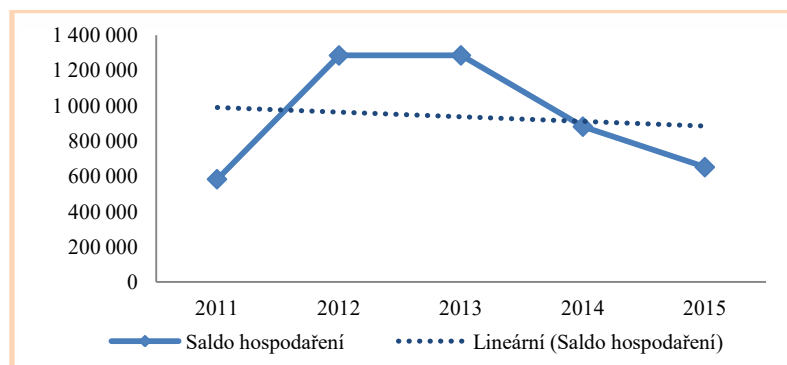
Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

Ve všech sledovaných letech se skutečné hodnoty příjmů a výdajů lišily od celkového objemu zdrojů a výdajů. Skutečné příjmy Statutárního města byly nejvyšší v roce 2011. V následujících třech letech sice poklesly, ale byly poměrně stabilní. V roce 2015 při tom došlo k dalšímu poklesu o téměř 500 000 Kč. Stejný trend však můžeme sledovat také u výdajů, které byly nejvyšší v roce 2011. V roce 2012 poklesly o více než 1,2 milionů Kč. V následujícím roce byly poměrně stabilní a v roce 2014 opět vzrostly o 429 200 Kč. K nárůstu výdajů došlo také v roce 2015 a to o 196 500 Kč.

Pozitivní je, že rozdíl mezi příjmy a výdaji tvořil ve všech sledovaných letech přebytek rozpočtu. Nejnižší rozdíl vznikl v roce 2011. V roce 2012 však hodnota vzrostla a dosáhla výše 1 281 369 Kč. V roce 2013 pak dosáhla svého maxima za sledované období s hodnotou 1 284 619 Kč.

V následujících letech došlo opět k poklesu, což souviselo se snížením příjmů. V roce 2015 činil přebytek hospodaření pouze 651 106 Kč. Porovnání je možné prostřednictvím grafu níže. Zde je také přerušovanou čarou znázorněn trend bilance hospodaření města ve sledovaných pěti letech. Křivka má klesající charakter a je tedy možné očekávat, že saldo hospodaření v následujícím roce opět poklesne. Pravděpodobně se však bude stále pohybovat v kladných hodnotách.

Graf 2 Vývoj salda hospodaření statutárního města Brno v letech 2011 až 2015

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

Jak již bylo uvedeno v teoretické části práce, každá obec sestavuje plánovaný rozpočet na následující rok. V průběhu roku však dochází ke změnám, které jsou schvalovány radou nebo zastupitelstvem obce. Tyto změny jsou následně sumarizovány v upraveném rozpočtu. Skutečné příjmy a výdaje je možné zjistit až po skončení rozpočtového období. Na základě všech těchto údajů je hodnocena míra plnění rozpočtu.

Ve snaze zjistit schopnost obce předvídat budoucí vývoj jsou porovnávány skutečné údaje s rozpočtem schváleným a upraveným. Veškeré údaje potřebné ke zjištění schopnosti plnit rozpočet Statutárního města Brna jsou uvedeny v tabulce níže.

Tab. 3 Plnění rozpočtových příjmů a výdajů v mil. Kč

	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy dle schváleného rozpočtu	10 789 858	11 202 301	10 277 219	10 282 647	10 563 952
Příjmy dle rozpočtu po změnách	12 734 284	11 995 061	11 635 368	11 316 887	11 290 778
Skutečné příjmy	12 691 712	12 124 543	12 092 153	12 117 419	11 691 344
Plnění příjmů v % skutečný/schválený rozpočet	117,6%	108,2%	117,7%	117,8%	110,7%
Plnění příjmů v % skutečný/upravený rozpočet	99,7%	101,1%	103,9%	107,1%	103,5%
Výdaje dle schváleného rozpočtu	11 949 683	12 394 706	11 260 447	11 735 886	12 120 380
Výdaje dle rozpočtu po změnách	13 675 983	12 811 076	12 930 896	13 346 403	13 393 662
Skutečné výdaje	12 108 966	10 843 174	10 807 534	11 236 719	11 040 238
Plnění výdajů v % skutečný/schválený rozpočet	101,3%	87,5%	96,0%	95,7%	91,1%
Plnění výdajů v % skutečný/upravený rozpočet	88,5%	84,6%	83,6%	84,2%	82,4%

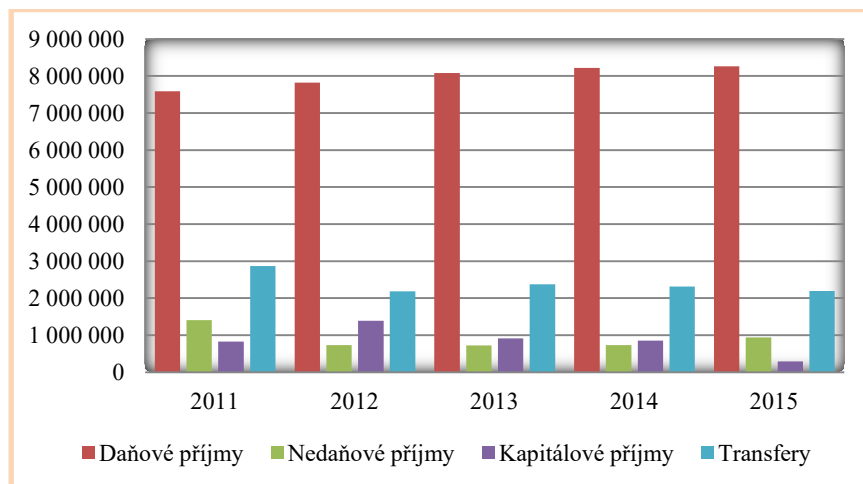
Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

Na základě dat je možné konstatovat, že Statutární město Brno je schopno poměrně dobře odhadovat budoucí vývoj. To vyplývá z faktu, že skutečné příjmy kromě roku 2011 převyšují ty plánované a schválené a naopak skutečné výdaje ve všech letech sledovaného období jsou nižší než ty plánované a schválené.

9.1 Přehled příjmů 2011 - 2015

Rozpočet Statutárního města Brna byl v oblasti příjmů kromě roku 2011 splněn na více než 100%. Ve zmíněném roce 2011 byl splněn pouze na 99,7%, což bylo podle výroční zprávy dáno horším vývojem daňových příjmů a přijatých transferů. Celkové příjmy v tomto roce klesly ve srovnání s předcházejícím obdobím o 0,5%. Konkrétní vývoj jednotlivých druhů příjmů ve sledovaném období je uveden v grafu níže.

Graf 3 Vývoj jednotlivých druhů příjmů rozpočtu statutárního města Brno v letech 2011 až 2015

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

- **Daňové příjmy:**

Z grafu je zjevné, že v rámci celkových příjmů převažují daňové příjmy, mezi které patří podle zákona o rozpočtovém určení 100% výnosů z daně z nemovitosti, 100% výnosů z daně z příjmů právnických osob placených obcí, 30% výnosů daně z příjmů fyzické osoby ze samostatné výdělečné činnosti podle trvalého bydliště osoby, 1,5% z celkových hrubých výnosů daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a 21,4% z celkových hrubých výnosů z daní sdílených. V roce 2012 získala obec také 19,93% z celkových hrubých výnosů z daně z přidané hodnoty. Od roku 2013 se podíl na výnosech z daně z přidané hodnoty zvýšil na 20,83% a město získalo také 22,87% z celkových hrubých výnosů z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Celkově lze u tohoto druhu

příjmů sledovat vzestupný trend. Své nejvyšší hodnoty dosáhly daňové příjmy v roce 2015, kdy činila jejich hodnota 8 263,5 milionů Kč.

- **Transfery:**

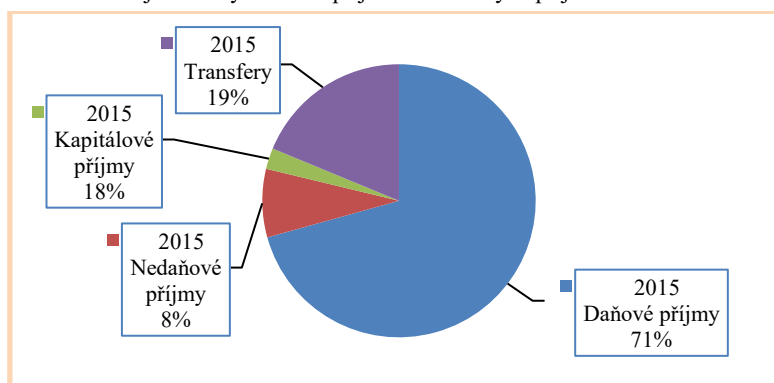
Druhým největším zdrojem příjmů jsou transfery. Jejich hodnota je však ve srovnání s výší daňových příjmů o poznání nižší. Daná položka zahrnuje primárně dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod. Tento zdroj příjmů je primárně určen k pokrytí služeb občanům, které Statutární město Brno poskytuje v rámci své přenesené působnosti. Jsou jimi hrazeny specifické výdaje, jako je povinné spolufinancování projektů realizovaných v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů. Dále do této položky spadají finance, které město získá v rámci své hospodářské činnosti. Jde například o peněžní prostředky získané v rámci správy bytového fondu městských částí. Nejvyšší hodnoty dosáhla sledovaná položka v roce 2012 ve výši 3 182,4 milionů Kč. V následujících letech hodnota klesala, až dosáhla svého minima v roce 2015, kdy činila 2 193,3 milionů Kč.

- **Nedaňové a kapitálové příjmy**

Nedaňové a kapitálové příjmy tvoří nejmenší část celkových zdrojů financí. Mezi nejvýznamnější položku nedaňových příjmů patří příjmy z pronájmu majetku a odvody z investičního fondu příspěvkových organizací do rozpočtu zřizovatele. Město získá z pronájmu svého majetku průměrně 258,65 milionů Kč ročně. Z odvodů z investičních fondů mu ročně připadá průměrná částka 153,9 milionů Kč. V roce 2015 obdrželo město také přijaté splátky zápůjček. V roce 2011 byl významným zdrojem nedaňových příjmů zisk, který vznikl městu v souvislosti se splacením emise obligací z roku 2001 a dividendy od městských akciových společností.

Pro lepší ilustraci podílů výše zmíněných druhů příjmů na celkovém objemu příjmů je níže uveden graf zobrazující konkrétní hodnoty v roce 2015.

Graf 4 Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech v roce 2015

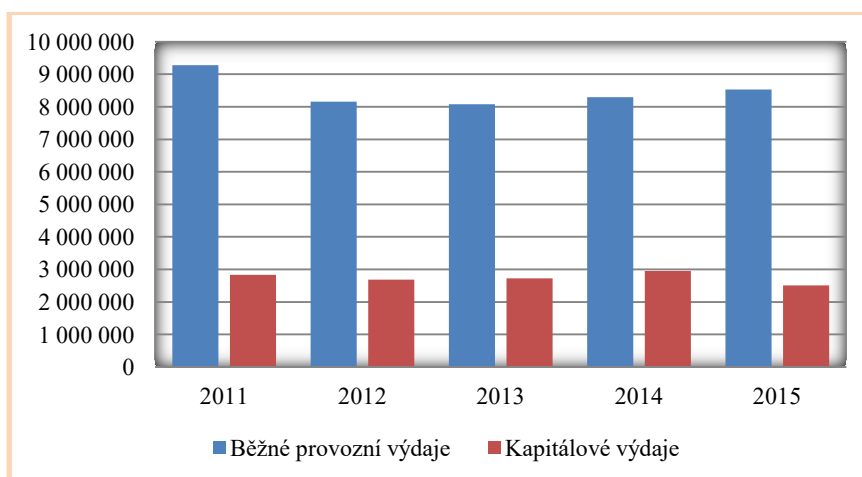

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

9.2 Přehled výdajů a financování 2011 - 2015

Skutečné výdaje byly ve všech sledovaných obdobích nižší, než bylo plánováno. V průměru byly čerpány na 85%. Konkrétní vývoj jednotlivých druhů výdajů ve sledovaném období je zobrazen v grafu níže.

Graf 5 Vývoj jednotlivých druhů výdajů rozpočtu statutárního města Brno v letech 2011 až 2015

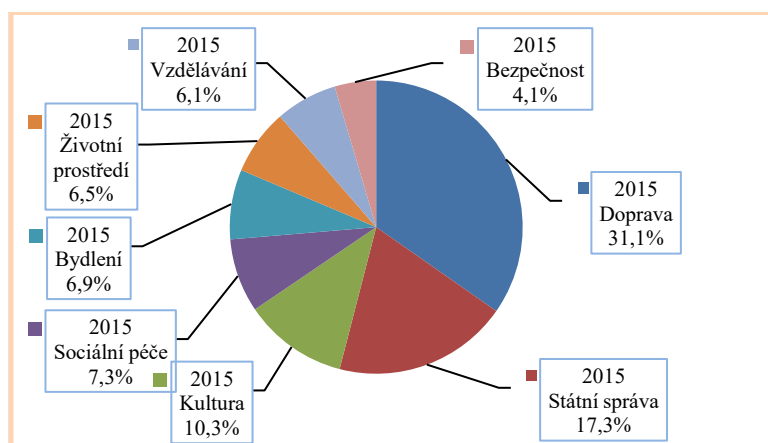

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

Z grafu je patrné, že majoritní podíl z celkových výdajů tvořily výdaje provozní. Ty svého maxima dosáhly v roce 2011. V následujících dvou letech klesaly, až v roce 2013 dosáhly svého minima. Od roku 2014 opět rostly. Mezi provozní výdaje patří doprava, státní správa, kultura, sociální péče, bydlení, životní prostředí, vzdělání či bezpečnost.

Pro ilustraci je v grafu níže zobrazeno procentní složení provozních výdajů v roce 2015. Obecně je možné konstatovat, že jejich složení v jednotlivých letech je stabilní a nijak výrazně se nemění.

Graf 6 Podíl jednotlivých druhů výdajů na celkových provozních výdajích v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z let 2011 až 2015

9.3 Přehled aktiv a pasiv 2015

V roce 2015 vlastnilo město aktiva v hodnotě 73 604 935 000 Kč. Konkrétní údaje o složení aktiv jsou uvedeny v tabulce.

Tab. 4 Zjednodušená rozvaha Statutárního města Brno 2015 - aktiva

POLOŽKA	(v tis. Kč)	
	STAV K 1.1.2015	STAV K 31.12.2015
AKTIVA CELKEM	72 065 931	73 604 935
Stálá aktiva	60 608 749	62 822 285
1. Dlouhodobý nehmotný majetek	339 438	295 413
2. Dlouhodobý hmotný majetek	47 697 369	48 263 069
3. Dlouhodobý finanční majetek	11 505 669	11 520 736
- Maj. účasti v osobách s rozhod.vlivem	10 903 034	10 903 034
- Maj. účasti v osobách s podst.vlivem	528 638	528 638
- Ostatní dlouhodobý finanční majetek	73 997	89 064
4. Dlouhodobé pohledávky	1 066 273	2 743 067
Oběžná aktiva	11 457 182	10 782 650
1. Zásoby	10 383	11 510
2. Krátkodobé pohledávky	4 113 835	2 863 654
3. Krátkodobý finanční majetek	7 332 964	7 907 486

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z roku 2015

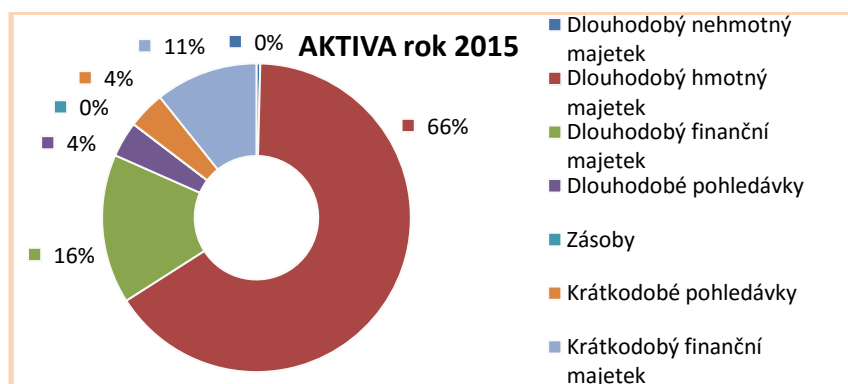
Většinu aktiv tvoří stálá aktiva v hodnotě 60 608 749 000 Kč. Jedná se o 85% z celkových aktiv. Většinu při tom tvoří dlouhodobý hmotný majetek.

Oběžná aktiva dosahovala hodnoty 11 457 182 000 Kč, tedy 15% z celkových aktiv.

Největší položkou dané oblasti byl krátkodobý finanční majetek, který je v oběžném majetku zastoupen z 73%.

Procentuální podíly jednotlivých složek aktiv na celková aktiva vlastněných Statutárním městem Brno, jsou uvedeny v grafu níže.

Graf 7 Procentní zastoupení jednotlivých složek aktiv v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z roku 2015

Pasiva dosáhla na konci roku 2015 hodnoty 73 604 935 Kč. Konkrétní údaje o složení aktiv jsou uvedeny v tabulce:

Tab.5 Zjednodušená rozvaha Statutárního města Brno 2015 - pasiva

POLOŽKA	(v tis.Kč)	
	STAV K 1.1.2015	STAV K 31.12.2015
PASIVA CELKEM	72 065 495	73 604 935
Vlastní kapitál	61 464 132	63 025 834
1. Jmění účetní jednotky a upravující položky	47 161 336	47 105 912
- jmění účetní jednotky	62 109 529	61 732 262
- transfery na pořízení dl. maj.	3 736 215	4 012 650
- oceňovací rozdíly při prv.použití metody	-19 431 805	-19 434 407
- jiné oceňovací rozdíly	559 699	606 144
- opravy minulých období	187 698	189 263
2. Fondy účetní jednotky	2 816 224	2 653 857
3. Výsledek hospodaření	11 486 572	13 266 065
Cizí zdroje	10 601 799	10 579 101
1. Rezervy	727	1 688
2. Dlouhodobé závazky	6 742 477	6 564 186
- dlouhodobé úvěry	5 195 382	4 925 498
- přijaté návratné fin.výpomoci dlouhodobé	39 449	62 577
- dlouhodobě přijaté zálohy	887	1
- ostatní dlouhodobé závazky	410 314	450 000
- dlouhodobě přijaté zálohy na transfery	1 096 544	1 126 110
3. Krátkodobé závazky	3 858 495	4 013 227

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z roku 2015

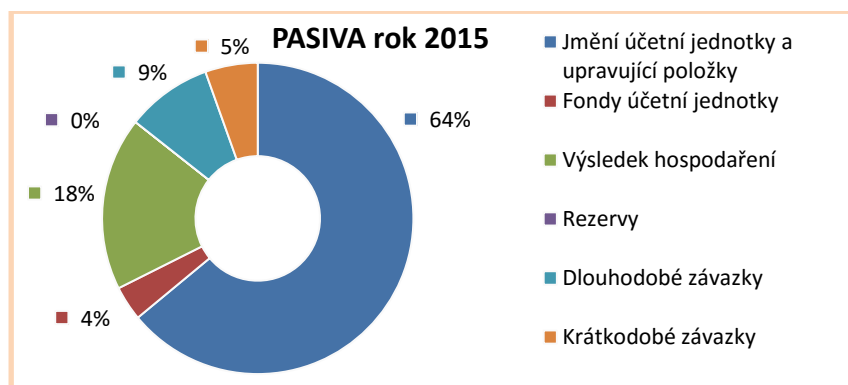
Pasiva jsou z 85% tvořena vlastním kapitálem, který dosahuje hodnoty 63 025 834 000 Kč. Z větší části se jedná o jmění účetní jednotky, které zahrnuje nejen vlastnictví města, ale také transfery určené na pořízení dlouhodobého majetku, oceňovací rozdíly a opravy minulých období. Jejich hodnota je však menší než 10%.

Výsledek hospodaření tvořil v roce 2015 21% vlastního kapitálu.

Cizí zdroje jsou z 62% tvořeny dlouhodobými závazky. Daná položka se skládá z dlouhodobých úvěrů (75%), finančních výpomocí (0,95%), ostatních dlouhodobých závazků (6,8%) a dlouhodobě přijatých záloh na transfery (17,15%).

Procentuální podíly jednotlivých složek pasiv na celková aktiva jsou uvedeny v grafu.

Graf 8 Procentní zastoupení jednotlivých složek pasiv v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv Statutárního města Brno z roku 2015

9.4 Zhodnocení analýzy hospodaření vybrané obce

Na základě výročních zpráv a uzávěrek města, které byly podkladem k provedení analýzy rozpočtu obce a míry jeho plnění, je nutno konstatovat, že Statutární město Brno dokáže budoucí vývoj příjmů a výdajů velmi dobře odhadovat. Skutečné příjmy ve většině případů dosahovaly vyšší hodnoty, než bylo plánováno a skutečné výdaje byly naopak nižší, než bylo odhadováno. Rozdíl mezi příjmy a výdaji tvořil ve všech sledovaných letech přebytek, což je pozitivní. Na druhou stranu, je z grafu č. 2 zřejmé, že trend bilance salda hospodaření má i přes veškeré snahy města dobře odhadovat budoucí vývoj příjmů a výdajů, stále klesající charakter. Lze očekávat, že saldo v následujícím roce opět poklesne. Při udržení stávajícího trendu bude mít křivka salda hospodaření v budoucnu i nadále klesající charakter. Je pravděpodobné, že ještě několik let bude saldo hospodaření v kladných hodnotách, ale i přesto by bylo vhodné, aby město co nejdříve zahájilo kroky vedoucí k zamezení dalšího poklesu.

Jedním z mnoha způsobů jak zvýšit rozdíl mezi příjmy a výdaji je například snížení provozních výdajů. Patří mezi ně mimo jiné úspory za kancelářské potřeby, energie nebo cestovné zaměstnanců, které jsou základními způsoby vedoucí ke snížení výdajů. Mezi další způsoby úspor by se mohly zařadit úspory na poštovním, a to v případech kdy by korespondenci mohla nahradit elektronická komunikace nebo doručování prostřednictvím datových schránek. Objem písemností, který obce při své činnosti vyprodukuje je často velký, a proto vidím v této oblasti úspor i u Statutárního města Brna, včetně jeho městských částí velké rezervy.

Ke zvýšení příjmů města by mohlo pomoci zvýšení pronájmů veřejných prostranství, například pro pořádání různých farmářských nebo řemeslných trhů. Vzhledem k tomu, že město Brno je vyhledávanou lokalitou pro pořádání různých akcí, tak se tato možnost sama nabízí. Dalšímu zvýšení příjmů do rozpočtu města při přispěly zvýšené kontroly dodržování pořádku dle zákona o obcích, kdy obec může vyměřit sankce a pokuty až do výše 200 tis. Kč. Jedná se například o pokuty za znečištění veřejného prostranství, případně narušování životního prostředí nebo odložení věci mimo vyhrazené místo, tzv. černé skládky. Další možnosti vedoucí ke snížení výdajů a zvýšení příjmů v rozpočtu Statutárního města Brna, které by opravdu vedly ke změně trendu klesající křivky salda hospodaření, by bylo zapotřebí zkoumat hlouběji a této problematice se věnovat v samostatné práci.

10 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ VÝKAZU POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED

Podoba pomocného analytického přehledu Statutárního města Brna odpovídá požadavkům vyplývajícím z daných legislativních předpisů, metodiky Ministerstva financí České republiky a metodiky Jihomoravského kraje. Důraz je při tom kladen na sjednocení postupů při vykazování, protože pomocný analytický přehled je dále používán pro potřeby sestavování výkazů za Českou republiku. K přípravě finální verze výkazu je využíván specializovaný software, který práci výrazně zjednodušuje. Pomocný analytický přehled Statutárního města Brna je v souladu s metodikou Ministerstva financí České republiky a Jihomoravského kraje rozdělen do čtyř úrovní:

10.1 Úroveň I. - Výkazy účetních stavů

Obsahuje údaje o vybraných syntetických účtech v detailním analytickém členění:

- **Část I:** Počáteční a koncové stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech: v této části jsou uvedeny informace o počátečním a konečném stavu aktiv a pasiv ve sledovaném období včetně obratu na straně MD a DAL. Jednotlivé položky jsou vždy označeny názvem a číslem účtu včetně analytického členění. Analytické rozdělení je zajištěno prostřednictvím osmimístného čísla, které vychází ze závazné metodiky Jihomoravského kraje. Položky jsou označeny symboly PXX, které určují charakter položky a přináší informace o tom, zda budou v následujících částech dále rozpracovány. Například symbol P10 či P22 označují aktiva či pasiva partnerské organizace. Dále jsou rozpracovány v Části X.

Obr. 2 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část I

AKTIVA/PASIVA		PS [01]	SUMA MD [02]	SUMA D [03]	KS [04]
013	Software	P22 670.044.898,00	17.969.213,23	3.542.652,91	684.471.458,32
014	Ocenitelná práva	P22 7.964.207,00			7.964.207,00
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	P22 36.277.675,86	1.631.231,91	462.337,78	37.446.569,99
019	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek:		801.201,50	8.599.986,00	140.414.518,80
01901901	Technické zhodnocení DNM podle § 11 odst. 6b vyhlášky č. 410/2009 Sb.	P22 148.213.303,30	801.201,50	8.599.986,00	140.414.518,80
01901909	Jiný ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	P22 148.213.303,30			
021	Stavby:				
02102101	Byty a bytové budovy	P22 53.195.804.835,42	3.076.405.096,12	1.939.548.126,31	54.332.661.805,23
02102102	Nebytové budovy	P22 13.281.313.081,90	1.645.552.577,83	1.412.850.915,57	13.434.014.744,16
02102103	Technická rekultivace	P22 8.816.462.278,72	681.824.666,48	231.656.962,63	9.266.629.982,57
02102109	Ostatní stavby	P22 31.178.029.474,80	749.027.851,81	295.040.248,11	31.632.017.078,50
022	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí:				
02202201	Dopravní prostředky	P22 1.911.501.475,83	53.645.779,86	110.137.930,83	1.855.009.324,86
02202202	Stroje, přístroje, zařízení, inventář a soubory hmotných movitých věcí	P22 161.193.583,49	11.078.723,41	11.485.003,52	160.787.303,38
311	Odběratelé	P20 1.750.307.892,34	42.567.056,45	98.652.927,31	1.694.222.021,48
314	Krátkodobé poskytnuté zálohy	P10 1.202.567.561,31	5.161.759.336,42	4.947.351.922,79	1.416.974.974,94
315	Jiné pohledávky z hlavní činnosti:				
31531501	Jiné pohledávky z hlavní činnosti za poplatky, pokuty a penále	P10 337.132.249,52	866.526.029,04	821.945.170,39	381.713.108,17
31531509	Jiné pohledávky z hlavní činnosti - ostatní	P10 208.983.517,12	554.153.119,44	531.804.439,21	231.332.197,35
		P10 3.487.736,72	51.496.637,56	51.602.332,36	3.382.041,92

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

- **Část II:** Vybrané náklady od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost: tato část obsahuje název účtu včetně analytického rozdělení, název položky a symbol. Je-li řádek označen symbolem P11 a P21, je dále sledován v Části XI. Údaje jsou rozděleny do dvou sloupců, které zahrnují výši nákladů rozdělenou dle hlavní a hospodářské činnosti.

Obr. 3 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část II

NÁKLADY		NÁKLADY OD POČÁTKU ROKU	
		hlavní činnost [05]	hospodářská činnost [06]
502	Spotřeba energie	P21 58.568.007,58	8.535.883,85
503	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	P21	
511	Opravy a udržování	P21 646.486.996,75	379.868.745,74
518	Ostatní služby:	1.413.496.896,90	166.743.974,34
51801	Ostatní služby - náklady na finanční leasing, nákup na splátky	P21 36,00	
51802	Ostatní služby - náklady na operativní pronájem s výjimkou půdy	P21 9.630,00	
51803	Ostatní služby - náklady na operativní pronájem pozemků	P21 7.185,00	
51804	Ostatní služby - zpětný nájem	P21	
51899	Ostatní služby - jiné	P21 1.413.480.045,90	166.743.974,34

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

- **Část III:** Vybrané výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost: tato část je v podstatě obdobou Části II s výjimkou toho, že zaznamenává výši výnosů z hlavní a hospodářské činnosti ke konci účetního období.

10.2 Úroveň II. - Výkazy účetních toků – typů změn

Obsahují údaje o charakteru přírůstků a úbytků na vybraných syntetických rozvahových účtech v detailním analytickém členění, respektive rozkládají celkový obrat na straně MD a D těchto účtů na předem definované kategorie změn vlivem transakcí, přecenění a ostatních změn objemu:

- **Část IV:** Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek - typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů: jsou zde uvedeny konkrétní údaje o charakteru přírůstků a úbytků na syntetických účtech. V podstatě jde o rozpracování jednotlivých položek označených symbolem P12 z Části I. Ve výkazu je vždy uvedeno číslo účtu a jeho název. Označení skutečnosti, zda se jedná o stranu MD nebo DAL a kód dané operace, která je v tabulce zobrazena

jako číslo v hranaté závorce. U každé operace je uvedena částka. Kódy operací zobrazují typy změn na straně MD nebo DAL. Například u dlouhodobého majetku je typ změny na straně MD [401] nákup-nový, [402] nákup-použitý, [410] zařazení do užívání, [412] technické zhodnocení a typy změn na straně DAL [451] prodej, [458] bezúplatný převod, [460] zařazení do užívání, [461] vyřazení likvidací. Ukázka této části je uvedena níže.

Obr. 4 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část IV

***** G I N I S E x p r e s s - U C R *****
 Okamžik sestavení: 28.11.2016 9h30m42s Strana: 15
 POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED za období: 12/2015
 (v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
 ČÁST IV: DNM A DHM - TYPY ZMĚN NA STRANĚ MD A DAL VYBRANÝCH ROZVAHOVÝCH ÚČTŮ

AKTIVA										
021 Stavby:	MD [402]	12.981.434,30	[403]	[404]	9.716,00	[405]				
	[408]		[409]	2.005.735,00	[410]	1.504.563.542,42	[411]			
	[412]	3.447.674,78	[413]	2.170.880,62	[419]		[433]			
	[420]	1.555.567.874,24								
	DAL [451]	5.103.788,77	[458]	60.188.375,06	[459]	224.366.704,25	[460]	3.451.988,58		
	[461]	31.207.746,22	[467]		[463]	2.974.442,00	[469]			
	[483]		[470]	1.612.255.081,43						

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

- Část V: Zásoby - typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů: daná část je obdobou Části IV pro zásoby. Jde o rozpracování položek označených symbolem P12 z Části I.
- Část VI: Pohledávky - typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů: daná část je obdobou Části IV pro pohledávky. Jde o rozpracování položek označených symbolem P12 a P13 z Části IV.
- Část VII: Závazky - typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů: daná část je obdobou Části IV pro závazky. Jde o rozpracování položek označených symbolem P12 a P13 z Části IV.
- Část VIII: Ostatní aktiva - typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů: daná část je v podstatě obdobou Části IV pro ostatní aktiva. Jde o rozpracování položek označených symbolem P12 a P13 z Části IV.
- Část IX: Jmění účetní jednotky - typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů: daná část je v podstatě obdobou Části IV pro jmění účetní jednotky. Jde o rozpracování položek označených symbolem P12 z Části IV.

10.3 Úroveň III. - Výkazy konsolidačních položek

Ve vybraných případech detailněji rozkládají údaje uvedené v předchozích tabulkách v členění podle jednotlivých partnerů aktiva / pasiva nebo jednotlivých partnerů transakce):

- Část X:** Počáteční a konečné stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva nebo partnerů transakce: v této části jsou detailně rozpracovány položky z Části I, které jsou označeny symbolem P10 nebo P20. V rámci jednoho řádku jsou uvedeny údaje týkající se jednoho partnera. Dohromady jsou v jednom řádku uvedeny souhrnné údaje o partnerech, kteří nemají IČO. Je zde uvedena identifikace daného účtu, veřejné zakázky a partnera s ohledem na to, zda se jedná o partnera aktiva/pasiva či transakce. Následně jsou uvedeny počáteční stavy, konečné stavy a obraty na MD a DAL. Ukázka dané části je uvedena níže.

Obr. 5 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část X

Č.aktiva/pasiva	Partner aktiva/pasiva	Partner transakce	Identifikátor veřejné zakázky	PS	Suma MD	Suma Dal	KS
a	b	d	h	[01]	[02]	[03]	[04]
31531509	00000111			3.437.265,22	224.897,20	358.901,40	3.303.261,02
31531509	13690299			0,00	8.000,00	8.000,00	0,00
31531509	46960341			4.202,00	0,00	0,00	4.202,00
321	24738875		00484048	0,00	490.940,00	546.932,00	55.992,00
321	25112775		00498986	0,00	948.428,27	1.264.571,00	316.142,73
321	26694484			10.285,00	123.420,00	123.420,00	10.285,00

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

- Část XI:** Vybrané náklady a výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost v členění podle jednotlivých partnerů transakce: daná část je obdobou Části X pro náklady a výnosy. Jde o detailní rozpracování položek z Části II a III, které jsou označeny symbolem P11 nebo P21. Členění se odlišuje v tom, že zde nejsou uvedeny počáteční a konečné stavy a obraty na stranách MD a DAL, ale souhrnné náklady a výnosy rozdělené podle hlavní a vedlejší činnosti a procentní vyjádření průměrné marže. V případě, že se partner aktiva/pasiva shoduje s partnerem transakce, musí se částky rovnat. Ukázka dané části je uvedena níže.

Obr. 6 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část XI

***** G I N I S E x p r e s s - U C R *****
Okamžik sestavení: 28.11.2016 9h30m42s Strana:
POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED za období: 12/2015
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Č. nákladu/výnosu Partner transakce

c	d	Náklady / Výnosy od počátku roku		
		hlavní činnost [05]	hospodářská činnost [06]	průměrná marže (%) [08]

Náklady - P11				
54302	62156624	307.763,40	0,00	
54302	70281874	79.630,00	0,00	
54302	70435715	164.250,90	0,00	
54302	70874271	131.365,00	0,00	

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

- **Část XII:** Typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů transakce: daná část obsahuje detailní rozpracování položek, které jsou v Části IV a IX označeny symbolem P12. Jsou zde informace o typu aktiva, typu změny a identifikace partnera. Nakonec je zde uvedena souhrnná hodnota změny za celé sledované období.

Obr. 7 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část XII

***** G I N I S E x p r e s s - U C R *****
Okamžik sestavení: 28.11.2016 9h30m42s Str.
POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED za období: 12/2015
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Č. aktiva/pasiva Typ změny Partner transakce

a	e	d	Hodnota [07]

02102101	451	27668673	4.377.774,50
02102101	459	44994036	80.217.711,46
02102109	451	60713470	62.800,00
02102102	458	02548763	4.063.280,47

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

- **Část XIII:** Typy změn na straně MD a DAL vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva a partnerů transakce: daná část je v podstatě obdobou Části XII a obsahuje detailní rozpracování položek označených symbolem P13 z Části VI a VIII. Mimo partnery transakce jsou zde uvedeni také partneři aktiva/pasiva.

10.4 Úroveň IV.

- Část XIV:** Přehled majetkových účastí a jejich změn: jsou zde uvedeny informace k majetkovým účastem v obchodních korporacích, které jsou drženy s cílem výkonu majetkových práv. V praxi to znamená, že zde nejsou uvedeny organizační složky a příspěvkové organizace. V jednotlivých položkách jsou evidovány veškeré změny, které zahrnují například nákup, prodej, bezúplatné nabytí, bezúplatná ztráty, navýšení a snížení základního kapitálu. Jde v podstatě o veškeré změny ovlivňující řízení subjektu. Je-li daná část vyplňována poprvé, je nutné uvádět také informace za celou dobu držení majetku k 1. lednu běžného účetního období. V následujícím období jsou již zaznamenávány pouze změny. Jde-li o majetkové účasti evidované v cizí měně, je nutné je přepočítat kurzem České národní banky k datu změny. V dané části je uvedena identifikace obchodní společnosti (IČO a název), procentní podíl na základním kapitálu a procentní podíl po změně.

Dále zde nalezneme informace o vlastním kapitálu k datu změny s ohledem na jeho účetní členění (základní kapitál, kapitálové fondy, rezervní fondy a výsledky hospodaření). K dispozici jsou zde také údaje o pořizovací hodnotě podílu, datum změny majetkové účasti a informace o tom, o jakou změnu se jedná. Zaznamenán je procentní vliv na řízení a konkrétní dopad (změna na osobu ovládanou, podstatný vliv, společný vliv, nevýznamný vliv či konkurz).

Obr. 8 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část XIV

***** G I N I S E x p r e s s - U C R *****		
		Okamžik sestavení: 28.11.2016 9h30m42s
POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED za období: 12/2015		
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)		
Část XIV: Přehled majetkových účastí a jejich změn		
ORGANIZAČNÍ SLOŽKA STÁTU, ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÝ CELEK		
IČ	(s1.1):	60733098
Název (obchodní společnost)	(s1.2):	
Podíl na základním kapitálu v %	(s1.3):	100,00
Podíl na základním kapitálu v % po změně	(s1.4):	100,00
Vlastní kapitál celkem k datu akvizice / k datu změny	(s1.5):	997.177.000,00
Z toho:		
Základní kapitál	(s1.6):	421.588.000,00
Kapitálové fondy	(s1.7):	31.248.000,00
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	(s1.8):	
Výsledek hospodaření minulých let	(s1.9):	512.170.000,00
Výsledek hospodaření běžného účetního období	(s1.10):	32.171.000,00
Pořizovací cena podílu	(s1.11):	589.502.178,00
Prodejní cena podílu	(s1.12):	
Datum změny majetkové účasti	(s1.13):	01.01.2015
Vliv na řízení a ovládání po změně (vyjádřený v %)	(s1.14):	100,00
Vliv na řízení a ovládání po změně	(s1.15):	1
(1=ovládaná osoba 2=podstatný vliv 3=společný vliv 4=nevýznamný 5=konkurz)		

- **Část XV:** Přehled podrozvahových účtů: jak již z názvu vyplývá, nalezneme zde informace o detailním členění vybraných položek podrozvahových účtů. Uvádí se zde číslo účtu, jeho název, symbol a počáteční a konečné stavy. Data označená symbolem P24 jsou dále rozpracovány v Části XVI.

Obr.9 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část XV

PODROZVAHOVÉ ÚČTY		PS [01]	KS [04]
905 Vyřazené pohledávky	P24	174.640.836,32	178.085.733,53
906 Vyřazené závazky	P24	1.062.858,00	1.062.858,00
933 Krátkodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv	P24	87.659.414,00	204.000,00
934 Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv	P24	3.035.674.133,06	3.490.927.274,10

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

- **Část XVI:** Počáteční a koncové stavy na vybraných podrozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů podrozvahového účtu: jsou zde do detailů zaznamenány údaje označené symbolem P23 z Části XV. Informace k jednotlivým partnerům jsou uváděny v jednom souhrnném řádku. Zaznamenáno je číslo podrozvahového účtu, partner a počáteční a konečné stavy účtu.
- **Část XVII:** Vysvětlení významných částek: zaznamenávají jsou významné skutečnosti, ke kterým došlo během účetního období na syntetických účtech uváděných v Částech I, II, III a XV.

Za významnou změnu je považována taková událost, která převýšila hranici 10% hodnoty aktiv netto. V případě syntetických účtů z Části I a XV se zobrazuje pět nejvýznamnějších skutečností dle jejich hodnoty. Na každém řádku je jedna skutečnost týkající se jednoho partnera. Uvedeny jsou informace o účtu, identifikace partnera a vysvětlení zahrnující částku a popis změny.

Obr.10 Ukázka obsahu pomocného analytického přehledu – Část XVII

***** G I N I S E x p r e s s - U C R *****	
Okamžik sestavení: 28.11.2016 9h30m42s	
POMOCNÝ ANALYTICKÝ PŘEHLED za období: 12/2015	
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)	
Část XVII: Vysvětlení významných částek	

Č.aktiva/pasiva/výnosu/nákladu/podrozvah.účtu	(s1.1): 021
Název organizace	(s1.2):
IČ	(s1.3): 00000444
Vysvětlovaná částka	(s1.4): 57.411.803,67
Vysvětlení (text)	(s1.5): 4499278500: ukončená a zařazená stavba - rekonstrukce Zelného trhu
-----	
Č.aktiva/pasiva/výnosu/nákladu/podrozvah.účtu	(s1.1): 031
Název organizace	(s1.2):
IČ	(s1.3): 26957591
Vysvětlovaná částka	(s1.4): 5.850.000,00
Vysvětlení (text)	(s1.5): 4499278500: nabytí pozemku dle kupní smlouvy (AC 6315022180)

Zdroj: Pomocný analytický přehled Statutárního města Brno, 2015

10.5 Posouzení dat vyplývajících z Pomocného analytického přehledu a jejich vypovídající schopnost

Pomocný analytický přehled detailně popisuje hospodaření obce. Výkaz obsahuje obrovské množství dat, která popisují prakticky každou operaci, ke které během sledovaného období došlo. To je samozřejmě dáno primárním účelem dokumentu, kterým je statistické zhodnocení dat a sestavení účetních výkazů v rámci jednotlivých konsolidačních operací. Z tohoto důvodu je nutné při posuzování dat brát v úvahu, kdo je uživatelem daného výkazu.

Hlavními uživateli pomocného analytického přehledu je Ministerstvo financí ČR, Český statistický úřad, Evropská centrální banka a Eurostat. Ministerstvo data využívá k sestavení účetních výkazů v rámci konsolidované účetní závěrky. Díky pomocnému analytickému přehledu je možné sledovat transakce mezi jednotlivými partnery a zamezit tak vzájemnému křížení. Ostatní instituce používají data primárně pro statistické účely. Tyto organizace mají komplexní znalost dané problematiky a hlavně při zpracování dat využívají specializovaný software, který jim usnadňuje práci. S ohledem na tuto skutečnost je výkaz také upraven. Vypovídací hodnota dokumentu pro dané účely je vysoká.

Co se dalších uživatelů týče, tak je nutné uvědomit si, že výkaz není primárně určen finančním analytikům či veřejnosti. Pro interpretaci údajů je nutná odborná znalost pomocného analytického přehledu, účetnictví veřejných institucí a technických požadavků na tento dokument včetně toho, jak se užívají jednotlivé číselníky. Výkaz pomocného analy-

tického přehledu Statutárního města Brna obsahuje celkem 554 stran. Problémem je značná nepřehlednost výkazu, která vyplývá z velkého množství informací, které jsou zde zaznamenány. Důležitou roli hraje skutečnost, že jsou údaje prezentovány těmto uživatelům ve formě textového dokumentu, ve kterém se informace těžko dohledávají. Pro běžného uživatele jsou z tohoto důvodu údaje prakticky nevyužitelné. Pokud by byla zvolena odlišná forma prezentace dat, například pomocí tabulkového procesoru excel, byla by analýza mnohem jednodušší. Tuto možnost doporučuje také metodické oddělení Jihomoravského kraje. Využití excelu by umožnilo zjednodušit následnou analýzu jednotlivých údajů prostřednictvím funkcí, které procesor nabízí.

Obecně je tedy možné říci, že pomocný analytický přehled odpovídajícím způsobem plní funkci, pro kterou byl primárně navržen. Podíváme-li se na něj z pohledu finančního analytika, jedná se pouze o doplňkový dokument, který pro finanční analýzu nemá v podstatě žádný význam. Analytik však tyto informace může čerpat z ostatních účetních výkazů, které jsou k tomuto účelu určeny.

Na základě požadavků vyplývajících z evropských nařízení ESA 95 je analytické členění požadované pro pomocný analytický přehled podřízeno požadavkům na monitorování a řízení veřejných financí, ale i přesto nespádají do monitorování všechny obce na území ČR, jelikož jsou na základě vyhlášky č. 383/2009 Sb., z předávání dat vyjmuty. Jedná se o obce s počtem pod 3 000 obyvatel. Při průzkumu počtu obcí, které povinnosti vykazovat pomocný analytický přehled podléhají, jsem zjistila, že z celkového počtu 6 254 obcí jich tuto podmínku vyhlášky splňuje pouhých 7%. Tabulka níže obsahuje podrobnější údaje:

Tab. 6 Počet obyvatel České republiky 2016

Obce s počtem obyvatel	Počet obcí	%	Počet obyvatel	%
<u>OBCE DO 3000</u>				
do 500	3442		831 568	
do 1000	1378		973 247	
do 1500	497		611 145	
do 2000	248		431 424	
do 2500	141		313 550	
do 3000	98		267 178	
celkem	5804	93%	3 428 112	32%
<u>OBCE NAD 3000</u>				
nad 3000	450	7%	7 125 731	68%
CELKEM	6 254		10 553 843	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z ČSÚ

Hodnoty v tabulce vypovídají také o tom, že 93% obcí pomocný analytický přehled nevykazuje, ale přitom tvoří z celkového počtu obyvatel všech obcí téměř jednu třetinu. Dle mého názoru jsou tato čísla příliš vysoká a bylo by do budoucna vhodné, aby byla vyhláška č. 383/2009 Sb., upravena tak, aby nedocházelo k výjimkám a všechny obce bez ohledu na počet obyvatel musely pomocný analytický přehled vykazovat. Získaná data ze všech obcí by jistě přispěla ke zlepšení vypovídací schopnosti pomocného analytického přehledu za celou Českou republiku. Při namítání, že jeho vedení by menší obce zatěžovalo, musím konstatovat, že účetní a ekonomické softwary jsou od roku 2012 na pomocný analytický přehled natolik připraveny, že jeho vedení by pracovníkům účtáren nemuselo přinášet natolik velké zatížení, v porovnání s přínosem v podobě možností širšího využití dat, které by plynulo z plošného vedení pomocného analytického přehledu.

Výkazy a data vyplývající z pomocného analytického přehledu zatím využívají instituce pouze pro statistické účely, ale obce zatím jejich využití pro své potřeby nenašly. Přitom výkazy obsahují informace, které by při rozhodování a řízení mohly být nápomocny i samotným obcím. Vzhledem k tomu, že důležitou součástí pomocného analytického přehledu je vedení a vykázání dat v členění dle identifikačních čísel partnerů mohly by obce toto členění při svém rozhodování také využívat. Například v situacích kdy komise, rada či zastupitelstvo rozhodují o tom, zda vyhovět žádostem o pronájmy či prodeje majetku by mohl výkaz pomocného analytického sloužit k ověření, zda daný subjekt nemá evidovanou pohledávku nebo smluvní pokutu apod. Také by se při sledování v čase mohly u dodavatelů posuzovat informace o objemu prostředků v daném roce a ty by mohly vést k posouzení, zda se jedná o významného a ověřeného dodavatele či nikoli. V případě odběratelů by se mohla posuzovat skutečnost, zda odběratel hradí své závazky včas nebo zda je v prodlení. Z hlediska evidence dlouhodobých pohledávek a závazků je pomocný analytický přehled také přínosný, jelikož jsou tyto pohledávky a závazky stále vedeny v patrnosti a v přehledu zobrazovány. Vzhledem k tomu, že mohou zhodnotit poskytovaná data pomocného analytického přehledu kladně, doporučila bych předávání těchto výkazů jednotlivým pracovním úsekům obcí, aby mohli jejich pracovníci postupem času najít v některých jeho částech využití.

ZÁVĚR

Předložená práce se zabývala problematikou hospodaření a vedení účetnictví v obcích. Primárním cílem práce bylo prostřednictvím účetní závěrky a dalších interních dokumentů analyzovat hospodaření vybrané obce a zhodnotit vypovídací schopnost účetních výkazů. K tomuto účelu bylo nutné také sledovat dopady změn, ke kterým došlo v rámci reformy vedení účetnictví státu. Pro analýzu bylo zvoleno Statutární město Brno, které v současné době sestavuje rozpočet podle zákona o rozpočtových pravidlech a vede účetnictví v souladu se zákonem o účetnictví.

Účetní reforma sebou sice přinesla řadu změn náročných na implementaci, ale její dopad je dle mého názoru nutné hodnotit kladně. Nejspíše největším pozitivem je zvýšení vypovídací hodnoty účetních výkazů, které v současné době přináší mnoho podstatných údajů. V rámci komparace účetní závěrky před rokem 2010 a v následujícím období, byla tato skutečnost zcela zjevná. Před účetní reformou sestavovalo město pouze rozvahu, přílohu a vzhledem k tomu, že vykonávalo hospodářskou činnost, také výkaz zisků a ztrát. V současnosti má povinnost připravit účetní závěrku v plném rozsahu, která obsahuje mimo výše zmíněných výkazů také výkaz o peněžních tocích a změnách kapitálu. Daná skutečnost není přínosem pouze pro externí uživatele účetní závěrky, ale také pro samotné vedení města. To má možnost sledovat konkrétní pohyby majetku a zdrojů jeho krytí a také jednotlivé výnosy a náklady. Díky tomu je možné lépe řídit chod města a podívat se na jeho hospodaření nejen z pohledu rozpočtu. Účetní reforma byla zaměstnanci obcí zpočátku hodnocena negativně, což bylo dle mého názoru dáno obavami ze zavádění nových povinností a neznalosti možností, které jim vedení účetnictví podle nové legislativy přináší. Implementace reformy samozřejmě nebyla jednoduchá a neobešla se bez komplikací, ale po stabilizaci situace splnila svůj účel.

Na základě údajů obsažených ve výroční zprávě byl analyzován rozpočet obce a míra jeho plnění. Statutární město Brno je schopno velmi dobře odhadovat budoucí vývoj příjmů a výdajů obce. Ve většině případů dosahovala výše příjmů vyšší hodnoty, než bylo plánováno. Reálné výdaje byly naopak nižší, než bylo předpovídáno. I přesto, že rozdíl mezi příjmy a výdaji tvořil ve všech sledovaných letech přebytek, trend bilance salda hospodaření má klesající charakter. Vzhledem k tomu, že lze předpokládat, že saldo hospodaření bude v budoucnu klesat i nadále, bylo doporučeno, aby město podniklo kroky vedoucí k zamezení dalšího poklesu. Byly předloženy možnosti, jakým způsobem by mohly být příjmy města zvýšeny a výdaje sníženy.

V rámci práce byl zhodnocen také pomocný analytický přehled a jeho vypovídací schopnost. Jedná se o interní dokument, který je sestavován na základě technické vyhlášky o účetních záznamech. Primárním účelem dokumentu je sběr dat pro potřeby statistické analýzy dat týkajících se fiskálních a rozpočtových procesů jednotlivých členských zemí Evropské unie. Cílem analýzy je efektivnější řízení a kontrola veřejných financí. Přehled je sestavován v souladu s metodikou Ministerstva financí České republiky a Jihomoravského kraje. Důraz je kladen na jednotnou formu, která umožňuje sjednocení dat všech subjektů, které dokument sestavují. Pokud se zaměříme na vypovídací schopnost výkazu, je nutné konstatovat, že data v něm obsažená detailně popisují hospodaření obce. Problémem je značná nepřehlednost, která je dána obrovským množstvím údajů, které jsou v něm uváděny. Forma prezentace dat externím uživatelům je velmi špatně zvolena, protože jejich další využití s ohledem vedení výkazu ve formě textového dokumentu, je velmi složité. S ohledem na interní uživatele, kterým je výkaz především určen, je situace samozřejmě odlišná a výkaz je přizpůsoben jeho účelu.

Poslední kapitola obsahuje doporučení, aby povinnost vykazovat data pomocného analytického přehledu byla rozšířena na všechny obce České republiky bez ohledu na počet obyvatel. Díky tomuto omezení, je totiž 93% obcí z této povinnosti vyňato, ale přitom tato část tvoří dohromady téměř jednu třetinu z celkového počtu obyvatel. Data pomocného analytického přehledu za Českou republiku by poté měli přesnější a pravdivější vypovídací schopnost.

Dále bylo doporučeno, aby výkaz pomocného analytického přehledu více využívali obce pro své interní potřeby při rozhodování a řízení. Vykazovaná data členěná dle účtů a identifikačních čísel partnerů by mnohdy přinesla samotným obcím další pohled na to, jakým způsobem obec nakládá s veřejnými prostředky, například v rámci obchodních vztahů s jednotlivými subjekty. Širší využívání dat z výkazu pomocného analytického přehledu je pro Statutární město Brno výzvou, která by mu při správném využití mohla do budoucna přinášet užitek.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNIŽNÍ ZDROJE

- BAUEROVÁ, Alena a kol. 2008. *Řízení obcí I. 1. vyd. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-76-4.*
- BLAHA, Zdeněk Sid a JINDŘICHOVSKÁ, Irena. 2006. *Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha: Management Press. ISBN 80-726-114-53.*
- ČERVENKA, Miroslav, 2009. *Soustava veřejných rozpočtů. 1. vyd. Praha: Leges. ISBN 978-80-87212-11-0.*
- CHALUPA, Rostislav a kol., 2016. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2016. 1. vyd. Praha: Amag. ISBN 978-80-7554-001-0*
- GEIST, Bohumil, 1992. *Sociologický slovník. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing. ISBN 80-85605-28-7.*
- KISLINGEROVÁ, Eva a HNILICA, Jiří, 2005. *Finanční analýza: krok za krokem. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-321-3.,*
- Kolektiv autorů, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN: 978-80-7380-086-4*
- LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ, 2016. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2016 pro územní samosprávné celky. Polešovice: M LORDY 2005. ISBN 978-80-270-0079-1.*
- MÁČE, Miroslav, 2013. *Účetnictví a finanční řízení. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4574-9.*
- MÁČE, Miroslav, 2012. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3637-2.*
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3.vyd. Praha. ASPI. ISBN 978-80-7357-351-5*
- PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: WoltersKluwer ČR. ISBN 978-80-7357-614-1.*
- PETEROVÁ, Helena, 2014. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků. 4. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha. ISBN 978-80-86976-28-0.*
- PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA, 2014. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek. 1. vyd. Praha: WoltersKluwer. ISBN 978-80-7478-522-1.*
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. vyd. Praha: GradaPublishing. ISBN 9788024727899.*

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. Brno: ComputerPress, 2011. ISBN 978-802-513-38-66.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana, 2015. *Rozpočtová skladba 2015: přehled změn, úplné znění s komentářem*. 1. vyd. Praha: Acha obec účtuje. ISBN 978-80-905420-2-0.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Zdeněk, NEJEZCHLEB 2010. *Účetní reforma 2010 a ÚSC: účetní metody, postupy účtování, výkaznictví*. 1. vyd. Turnov: Archa. ISBN 978-80-2546862-3.

Statutární město Brno, 2015. *Zpráva o činnosti statutárního města Brna v roce 2015*. 1. vyd. Brno: Statutární město Brno.

Statutární město Brno, 2015. *Brno v číslech 2015*. 1. vyd. Brno: Statutární město Brno.

STROUHAL, Jiří, Carmen Giorgiana BONACI a Răzvan V MUSTAȚĂ, 2014. *International accounting practices*. 1st ed. Prague: Oeconomica. ISBN 978-80-245-2040-7.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2008. *Abeceda účetnictví 2008: pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu*. 4. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-457-6.

VODÁKOVÁ, Jana, 2012. *Akruální účetnictví ve veřejném sektoru*. 1. vyd. Praha: WoltersKluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-890-9

VOJTÍŠEK, Petr, 2012. *Výzkumné metody*. 1. vyd. Vyšší odborná škola sociálně právní, Praha. ISBN 978-80-905109-3-7.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-738-0304-9.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Ministerstvo financí České republiky, 2008. *Základní informace k RVF*. [online]. Praha: MF ČR, 2016.[cit. 2017-01-08]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/archiv/reforma-verejnych-financi-2007-2010/zakladni-informace-k-rvf>

Ministerstvo financí České republiky, 2014. *Materiály ze semináře – Pomocný analytický přehled*. [online]. Praha: MF ČR, 2016. [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/ucetni-vykaznictvi-statu/pokyny-a-sdeleni/2014/materialy-ze-seminare--pomocny-analytick-19423>

Ministerstvo financí České republiky, 2016. *Metodika tvorby pomocného analytického přehledu pro rok 2016*. [online]. Praha: MF ČR, 2016. [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <http://www.statnipokladna.cz/cs/aktuality/2016/metodika-tvorby-pap-pro-rok-2016-1107>

Český statistický úřad, 2016. *Obce České republiky k 1.1.2016*. [online]. Praha: ČSÚ, 2016, [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2016>

LEGISLATIVA

ČESKO, 1991. *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. Praha: PSP, 2016. [cit. 2016-10-18]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=1991&cz=563>

ČESKO, 2000. *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. Praha: PSP, 2016. [cit. 2016-10-18]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=250&r=2000>

ČESKO, 2002. *Vyhláška č. 323/2002 Sb., ministerstva financí o rozpočtové skladbě*. [online]. Praha: Zákony pro lidi, 2016. [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>

ČESKO, 2009. *Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky*. [online]. Praha: Zákony pro lidi, 2016. [cit. 2016-10-18]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-410>

OSTATNÍ ZDROJE

Interní materiály vybrané obce

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci
IFAC	Mezinárodní federace účetních
IPSASB	Rada pro mezinárodní účetní standardy ve veřejném sektoru
PAP	Pomocný analytický přehled
ESA 95	Nařízení o Evropském systému národních regionálních účtů ve Společenství
GFS 2001	Protokol o nadměrném rozpočtovém schodku
US GAAP	Mezinárodní účetní standardy

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBR. 1 STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO	45
OBR. 2 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST I	59
OBR. 3 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST II	60
OBR. 4 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST IV	61
OBR. 5 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST X	62
OBR. 6 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST XI	63
OBR. 7 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST XII	63
OBR. 8 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST XIV	64
OBR.9 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST XV	65
OBR.10 UKÁZKA OBSAHU POMOCNÉHO ANALYTICKÉHO PŘEHLEDU – ČÁST XVII	66

SEZNAM TABULEK

TAB. 1 ČESKÉ ÚČETNÍ STANDARDY, PODLE KTERÝCH ÚČTUIÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉ CELKY	14
TAB. 2 VÝVOJ SKUTEČNÝCH PŘÍJMŮ, VÝDAJŮ, SALDA A FINANCOVÁNÍ ROZPOČTU STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNO V LETECH 2011 AŽ 2015	51
TAB. 3 PLNĚNÍ ROZPOČTOVÝCH PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ V MIL. KČ	52
TAB. 4 ZJEDNODUŠENÁ ROZVAHA STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNO 2015 - AKTIVA	56
TAB.5 ZJEDNODUŠENÁ ROZVAHA STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNO 2015 - PASIVA	57
TAB. 6 POČET OBYVATEL ČESKÉ REPUBLIKY 2016	67

SEZNAM GRAFŮ

GRAF 1 VÝVOJ CELKOVÉHO OBJEMU ZDROJŮ, SKUTEČNÝCH PŘÍJMŮ A SKUTEČNÝCH VÝDAJŮ ROZPOČTU STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNO V LETECH 2011 AŽ 2015	51
GRAF 2 VÝVOJ SALDA HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNO V LETECH 2011 AŽ 2015.....	52
GRAF 3 VÝVOJ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ PŘÍJMŮ ROZPOČTU STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNO V LETECH 2011 AŽ 2015.....	53
GRAF 4 PODÍL JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ PŘÍJMŮ NA CELKOVÝCH PŘÍJMECH V ROCE 2015	54
GRAF 5 VÝVOJ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ VÝDAJŮ ROZPOČTU STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNO V LETECH 2011 AŽ 2015.....	55
GRAF 6 PODÍL JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ VÝDAJŮ NA CELKOVÝCH PROVOZNÍCH VÝDAJÍCH V ROCE 2015	55
GRAF 7 PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK AKTIV V ROCE 2015	56
GRAF 8 PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK PASIV V ROCE 2015	57

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Příjmy v roce 2015

Příloha P II: Výdaje a financování v roce 2015

Příloha P III: Rozvaha 2015

Příloha P IV: Výkaz zisku a ztráty rok, Pohledávky a závazky 2015

PŘÍLOHA P I: PŘÍJMY V ROCE 2015

Rozpočet města | City Budget

Tabulka č. 1: Příjmy statutárního města Brna v roce 2015
(v tis. Kč)

Table 1: Revenues of the Statutory City of Brno in 2015
(CZK thousand)

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO STATUTORY CITY OF BRNO						
PŘÍJMY	Schválený rozpočet Approved budget	Upravený rozpočet Updated budget	Skutečnost k 31. 12. 2015 Actual at 31/12/2015	% S/SR*	% S/UR*	REVENUES
Daň z příjmů fyz. osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	1 630 000	1 630 000	1 700 427	104,3	104,3	Personal income tax on dependent activities and remuneration in kind
Daň z příjmů fyz. osob ze samostatné výdělečné činnosti	105 000	105 000	59 802	57,0	57,0	Personal income tax on independent activities
Daň z příjmů fyz. osob z kapitálových výnosů (srážková daň)	160 000	160 000	188 739	118,0	118,0	Personal income tax on capital proceeds (withholding tax)
Daň z příjmů právnických osob	1 520 000	1 520 000	1 752 031	115,3	115,3	Corporate tax
Daň z přidané hodnoty	3 310 000	3 310 000	3 483 042	105,2	105,2	Value added tax
Daň z nemovitých věcí	225 000	225 000	237 110	105,4	105,4	Real estate tax
Daňové výnosy	6 950 000	6 950 000	7 421 151	106,8	106,8	Tax revenues
Daň z příjmů právnických osob za obce – VHC	66 562	118 469	118 469	178,0	100,0	Corporate tax for municipalities – side line economic activities
Daň z příjmů právnických osob za obce – rozpočtová činnost	361 169	193 743	193 742	53,6	100,0	Corporate tax for municipalities – budgetary activities
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	553	553	370	66,9	66,9	Fees and duties in the area of environment
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	304 868	311 396	322 726	105,9	103,6	Local fees on selected activities and services
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	80 060	80 078	114 155	142,6	142,6	Other duties on selected activities and services
Správní poplatky	80 097	83 507	92 838	115,9	111,2	Administration fees
Daňové příjmy celkem	7 843 309	7 737 746	8 263 451	105,4	106,8	Total tax revenues
Příjmy z vlastní činnosti	91 268	102 044	105 526	115,6	103,4	Revenues from own activities
Odvody přebytku organizací s přímým vztahem	104 265	113 141	112 863	108,2	99,8	Transfer of surpluses to organisations with direct relation
Příjmy z pronájmu majetku	244 502	243 523	256 431	104,9	105,3	Revenue from leased assets
Výnosy z finančního majetku	25 888	24 730	62 392	241,0	252,3	Interest revenues
Přijaté sankční platby	48 599	51 040	79 598	163,8	156,0	Received sanctions
Jiné nedaňové příjmy	246 307	274 651	328 403	133,3	119,6	Other non-tax revenues
Nedaňové příjmy celkem	760 829	809 129	945 213	124,2	116,8	Total non-tax revenues
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku – bytové domy a pozemky	500 000	500 000	192 277	38,5	38,5	Revenues from disposal of fixed assets – apartment buildings and land
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku – ostatní	138 750	148 335	97 140	70,0	65,5	Revenues from disposal of fixed assets – other
Ostatní kapitálové příjmy	5	5	9	180,0	180,0	Other capital revenues
Kapitálové příjmy celkem	638 755	648 340	289 426	45,3	44,6	Total capital revenues
Vlastní příjmy	9 242 893	9 195 215	9 498 090	102,8	103,3	Own revenues
Neinvestiční přijaté transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu	328 665	328 665	328 665	100,0	100,0	Non-investment subsidies under general subsidy relation
Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů		6 496	5 386		82,9	Non-investment subsidies received from state funds
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	5 497	185 015	181 909	3 309,2	98,3	Other non-investment subsidies from state budget
Neinvestiční přijaté transfery od obcí z jiného okresu či kraje	189	189	168	88,9	88,9	Non-investment subsidies received from other districts or regions
Neinvestiční přijaté transfery od krajů		129 572	129 572		100,0	Non-investment subsidies received from regions
Neinvestiční přijaté transfery od regionálních rad		3 370	3 370		100,0	Non-investment subsidies received from regional councils
Převody z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti	986 708	1 094 768	1 192 146	120,8	108,9	Transfers from own funds of economic activities
Převody z ostatních vlastních fondů		2 309	6 837		296,1	Transfers from other own funds
Neinvestiční přijaté transfery od mezinárodních institucí		2 377	2 400		101,0	Non-investment subsidies received from international institutions
Neinvestiční přijaté transfery	1 321 059	1 752 761	1 850 453	140,1	105,6	Non-investment subsidies received
Investiční přijaté transfery ze státních fondů		4 159	4 159		100,0	Investment subsidies received from state funds
Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu		122 927	122 927		100,0	Other investment subsidies from state budget
Investiční přijaté transfery od krajů		6 389	6 389		100,0	Investment subsidies received from regions
Investiční přijaté transfery od regionálních rad		208 450	208 450		100,0	Investment subsidies received from regional councils
Investiční přijaté transfery od mezinárodních institucí		877	876		99,9	Investment subsidies received
Přijaté transfery celkem	1 321 059	2 095 563	2 193 254	166,0	104,7	Received subsidies total
Příjmy statutárního města Brna celkem	10 563 952	11 290 778	11 691 344	110,7	103,5	Total revenues of the statutory city of Brno

* S/SR Skutečnost/Schválený rozpočet
* S/UR Skutečnost/Upravený rozpočet
Zdroj: Odbor rozpočtu a financování MMB

* S/SR Actual/Approved budget
* S/UR Actual/Updated budget
Source: Budget and Financing Department, Brno City Hall

PŘÍLOHA P II: VÝDAJE A FINANCOVÁNÍ V ROCE 2015

22 | 23

Tabulka č. 2: Výdaje a financování statutárního města Brna v roce 2015 (v tis. Kč)

Table 2: Expenditure and financing of the Statutory City of Brno in 2015 (CZK thousand)

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO STATUTORY CITY OF BRNO						
VÝDAJE	Schválený rozpočet Approved budget	Upravený rozpočet Updated budget	Skutečnost k 31. 12. 2015 Actual at 31/12/2015	% S/SR*	% S/UR*	EXPENDITURE
Platy	966 910	1 026 181	999 859	103,4	97,4	Salaries
Ostatní platby za provedenou práci	109 406	124 397	113 113	103,4	90,9	Other payments for services
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	366 926	392 425	374 101	102,0	95,3	Mandatory employer-paid insurance
Úroky a ostatní finanční výdaje	235 647	239 510	80 505	34,2	33,6	Own interest
Nákup služeb	1 515 538	1 591 078	1 429 200	94,3	89,8	Purchase of services
Opravy a udržování	651 385	848 582	678 975	104,2	80,0	Repair and maintenance
Neinvestiční transfer – DPMB, a. s.	1 807 299	1 807 769	1 807 769	100,0	100,0	Non-investment subsidy – DPMB a.s.
Neinvestiční transfery nefin. podnikatelským sub. – právnickým osobám	60 587	104 086	89 557	147,8	86,0	Non-investment subsidy to non-financial businesses - legal entities
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	18 513	4 845	3 525	19,0	72,8	Non-investment subsidy to business entities
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	635 764	613 108	422 049	66,4	68,8	Non-investment transfers to non-profit and like organisations
Neinvestiční transfery obcím mimo okres či kraj	15	25	25	166,7	100,0	Non-investment subsidies to municipalities outside district or region
Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	1 644 979	1 730 804	1 722 836	104,7	99,5	Non-investment grants to established contributory organisations
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	12 491	202 538	201 940	1 616,7	99,7	Non-investment transfers to contributory and like organisations
Daň z příjmů právnických osob za obce – rozpočtová činnost	361 169	193 743	193 742	53,6	100,0	Corporate tax for municipalities – budgetary activities
Výdaje z finančního vypořádání předchozího roku mezi krajem a obcemi		665	665		100,0	Expenditure on financial settlement between region and municipalities for last year
Rezervy rozpočtu	34 465	79 167				Budget reserve
Ostatní běžné výdaje	517 469	691 681	413 451	79,9	59,8	Other non-investment expenditure
Běžné výdaje celkem	8 938 563	9 650 604	8 531 312	95,4	88,4	Total operating expenditure
Investiční transfery podnikatelským subjektům	42 000	94 586	72 626	172,9	76,8	Investment subsidy to businesses
Investiční transfery neziskovým a podobným organizacím	23 000	16 801	16 744	72,8	99,7	Investment transfers to non-profit and like organisations
Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím	63 732	134 824	130 651	205,0	96,9	Investment subsidies to established contributory organisations
Ostatní kapitálové výdaje	3 053 085	3 496 847	2 288 905	75,0	65,5	Other capital expenditure
Kapitálové výdaje celkem	3 181 817	3 743 058	2 508 926	78,9	67,0	Total capital expenditure
Výdaje statutárního města Brna celkem	12 120 380	13 393 662	11 040 238	91,1	82,4	Total expenditure of the Statutory City of Brno

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO STATUTORY CITY OF BRNO						
FINANCOVÁNÍ	Schválený rozpočet Approved budget	Upravený rozpočet Updated budget	Skutečnost k 31. 12. 2015 Actual at 31/12/2015	% S/SR*	% S/UR*	FINANCING
Změna stavu krátkodobých prostředků na bankovních účtech	1 814 219	2 372 771	-366 223			Change in short-term funds on bank accounts
Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků	-47 264	-59 360	-59 357	125,6	100,0	Repayment of long-term received loans
Aktivní dlouhodobé operace řízení likvidity			-15 000			Active long-term liquidity management operations
Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků – EIB	-210 527	-210 527	-210 526	100,0	100,0	Repayments of long-term received loans – EIB
Financování statutárního města Brna celkem	1 556 428	2 102 884	-651 106			Financing of the Statutory City of Brno total

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO STATUTORY CITY OF BRNO						
PŘEHLED HOSPODAŘENÍ	Schválený rozpočet Approved budget	Upravený rozpočet Updated budget	Skutečnost k 31. 12. 2015 Actual at 31/12/2015	% S/SR*	% S/UR*	SUMMARY OF FINANCIAL MANAGEMENT
Příjmy celkem	10 563 952	11 290 778	11 691 344	110,7	103,5	Total revenues
Výdaje celkem	12 120 380	13 393 662	11 040 238	91,1	82,4	Total expenditure
Saldo příjmů a výdajů	1 556 428	2 102 884	-651 106			Balance of revenues and expenditure
Financování	-1 556 428	-2 102 884	651 106			Financing

* S/SR Skutečnost/Schválený rozpočet

* S/UR Skutečnost/Upravený rozpočet
Zdroj: Odbor rozpočtu a financování MMB

* S/SR Actual/Approved budget

* S/UR Actual/Updated budget
Source: Budget and Financing Department, Brno City Hall

PŘÍLOHA P III: ROZVAHA 2015

Účetní výkazy města | Financial Statements of the City

ROZVAHA

Tabulka č. 3: Rozvaha statutárního města Brna (v tis. Kč)

BALANCE SHEET

Table 3: Balance sheet of the Statutory City of Brno (CZK thousand)

Položka	Stav k 1. 1. 2015 Balance at 1/1/2015	Stav k 31. 12. 2015 Balance at 31/12/2015	Item
A. Stálá aktiva	60 608 749	62 822 285	A. Fixed assets
1. Dlouhodobý nehmotný majetek	339 438	295 413	1. Intangible fixed assets
2. Dlouhodobý hmotný majetek	47 697 369	48 263 069	2. Tangible fixed assets
3. Dlouhodobý finanční majetek	11 505 669	11 520 736	3. Financial fixed assets
z toho: maj. účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	10 903 034	10 903 034	of this: interest in companies with decisive influence
maj. účasti v osobách s podstatným vlivem	528 638	528 638	interest in companies with significant influence
ostatní dlouhodobý finanční majetek	73 997	89 064	other long-term financial assets
4. Dlouhodobé pohledávky	1 066 273	2 743 067	4. Long-term receivables
B. Oběžná aktiva	11 457 182	10 782 650	B. Current assets
1. Zásoby	10 383	11 510	1. Stock
2. Krátkodobé pohledávky	4 113 835	2 863 654	2. Short-term receivables
3. Krátkodobý finanční majetek	7 332 964	7 907 486	3. Short-term financial assets
AKTIVA CELKEM	72 065 931	73 604 935	TOTAL ASSETS
C. Vlastní kapitál	61 464 132	63 025 834	C. Equity
1. Jmění účetní jednotky a upravující položky	47 161 336	47 105 912	1. Assets of accounting entity and adjustments
z toho: jmění účetní jednotky	62 109 529	61 732 262	of this: assets of accounting entity
transfery na pořízení dlouhodobého majetku	3 736 215	4 012 650	transfers for acquisition of fixed assets
oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	-19 431 805	-19 434 407	differences in valuation on method change
jiné oceňovací rozdíly	559 699	606 144	other differences in valuation
opravy minulých období	187 698	189 263	correction of mistakes from previous periods
2. Fondy účetní jednotky	2 816 224	2 653 857	2. Accounting entity funds
3. Výsledek hospodaření	11 486 572	13 266 065	3. Profit/loss
D. Cizí zdroje	10 601 799	10 579 101	D. External sources
1. Rezervy	727	1 688	1. Reserves
2. Dlouhodobé závazky	6 742 577	6 564 186	2. Long-term liabilities
z toho: dlouhodobé úvěry	5 195 382	4 925 498	of this: long-term loans
přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	39 449	62 577	long-term repayable financial assistance received
dlouhodobé přijaté zálohy	887	1	long-term prepayments received
ostatní dlouhodobé závazky	410 314	450 000	other long-term liabilities
dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	1 096 544	1 126 110	long-term prepayments received for transfers
3. Krátkodobé závazky	3 858 495	4 013 227	3. Short-term liabilities
PASIVA CELKEM	72 065 931	73 604 935	TOTAL LIABILITIES

Zdroj: Odbor rozpočtu a financování MMB

Source: Budget and Financing Department, Brno City Hall

PŘÍLOHA P IV: VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY, POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY 2015

26 | 27

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Tabulka č. 4: Výkaz zisku a ztráty statutárního města Brna (v tis. Kč)

PROFIT AND LOSS STATEMENT

Table 4: Profit and loss statement of the Statutory City of Brno (CZK thousand)

Název položky	Hlavní činnost Main activities	Hospodářská činnost Economic activities	Item
Náklady z činnosti	5 678 678	1 393 980	Expenses of activities
Spotřeba materiálu	51 767	31 306	Material consumption
Spotřeba energie	58 568	8 536	Energy consumption
Prodané zboží	8	653	Goods sold
Aktivace dlouhodobého majetku	-1 522		Capitalisation of fixed assets
Opravy a udržování	646 487	379 869	Repairs and maintenance
Cestovné	8 430	20	Travel allowances
Náklady na reprezentaci	7 429	4	Representation costs
Ostatní služby	1 413 497	166 744	Other services
Mzdové náklady	1 117 688	39 575	Payroll costs
Zákonné sociální pojištění	369 499	12 867	Statutory social insurance
Jiné sociální pojištění	4 104	12	Other social insurance
Zákonné sociální náklady	6 011	100	Statutory social costs
Jiné sociální náklady	26 000	357	Other social costs
Daň z nemovitostí	1 471		Tax on real property
Jiné daně a poplatky	28 133	2 651	Other taxes and fees
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	31		Contractual fines and delay charges
Jiné pokuty a penále	27 065	2	Other fines and charges
Dary a jiná bezúplatná předání	3 476		Gifts and other gratuitous transfers
Manka a škody	25 225	140	Shortages and damages
Tvorba fondů	854 950		Fund creation
Odpisy dlouhodobého majetku	709 180	564 723	Depreciation of fixed assets
Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	178 165		Tangible fixed assets sold
Prodané pozemky	19 894		Land sold
Tvorba a zúčtování rezerv	1 688	-728	Creation and accounting of reserves
Tvorba a zúčtování opravných položek	19 850	154 455	Creation and accounting of adjustments
Náklady z vyřazených pohledávek	31 171	18 980	Expenses of written off receivables
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	52 689	439	Expenses of small fixed assets
Ostatní náklady z činnosti	17 724	13 275	Other operating expenses
Finanční náklady	84 046	145	Financial expenses
Úroky	36 000	138	Interest
Kurzové ztráty	421		Exchange losses
Náklady z přecenění reálnou hodnotou	497		Loss on revaluation of real value
Ostatní finanční náklady	47 128	7	Other financial expenses
Náklady na transfery	4 208 259	-4 613	Expenses on transfers
Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	4 208 259	-4 613	Expenses of transfers to selected local government institutions
Daň z příjmů	110 637	212 116	Income tax
Náklady celkem	10 081 620	1 601 628	Total costs
Výnosy z činnosti	2 439 735	2 360 385	Revenues from activities
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	11	159	Revenues from own products
Výnosy z prodeje služeb	102 370	93 754	Revenues from sale of services
Výnosy z pronájmu	249 150	1 974 117	Revenues from lease
Výnosy z prodaného zboží	3	290	Revenues from sold goods
Výnosy ze správních poplatků	92 477		Revenues from administrative fees
Výnosy z místních poplatků	341 621		Revenues from local fees
Jiné výnosy z vlastních výkonů	5 150	86	Other revenues from own performance
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	53 429	110 176	Contractual fines and delay charges
Jiné pokuty a penále	68 430		Other fines and penalty payments
Výnosy z vyřazených pohledávek	6 088	768	Revenues from depreciation of receivables
Výnosy z prodeje materiálu	1 301		Revenues from the disposal of material
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	255 659	278	Revenues from disposal of tangible fixed assets other than land
Výnosy z prodeje pozemků	76 915	128 306	Revenues from disposal of land
Čerpání fondů	1 023 686		Fund using
Ostatní výnosy z činnosti	163 445	52 451	Other revenues from activities
Finanční výnosy	224 499	1 455	Financial revenues
Úroky	8 208	1 455	Interest
Kurzové zisky	181		Exchange-rate profits
Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	161 704		Revenues from revaluation of real value
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	54 406		Revenues from long-term financial investments
Výnosy z transferů	531 471	65 723	Revenues from transfers
Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	531 471	65 723	Revenues of transfers to selected local government institutions

Název položky	Hlavní činnost Main activities	Hospodářská činnost Economic activities	Item
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	7 843 380		Revenues from taxes and fees
Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	1 948 968		Revenues from income taxes of personal entities
Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	2 064 242		Revenues from income taxes of corporate entities
Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	3 483 042		Revenues from value added tax
Výnosy ze sdílených majetkových daní	237 110		Revenues from property tax
Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	110 018		Revenues from other shared taxes and fees
Výnosy celkem	11 039 085	2 427 563	Total revenues
Výsledek hospodaření před zdaněním	1 068 102	1 038 051	Profit/loss before taxation
Daň z příjmů	110 637	212 116	Income tax
Výsledek hospodaření běžného účetního období	957 465	825 935	Profit/loss after taxation

Zdroj: Odbor rozpočtu a financování MMB

Source: Budget and Financing Department, Brno City Hall

POHLEDÁVKY

ACCOUNTS RECEIVABLE

Tabulka č. 5: Pohledávky statutárního města Brna (v tis. Kč)

Table 5: Receivables of the Statutory City of Brno (CZK thousand)

Položka	Stav k 1. 1. 2015 Balance at 1/1/2015	Stav k 31. 12. 2015 Balance at 31/12/2015	Item
Dlouhodobé pohledávky	1 066 273	2 743 067	Long-term receivables
Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	220 066	73 258	Refundable long-term financial assistance provided
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	40	134	Long-term advance payment made
Ostatní dlouhodobé pohledávky	818 656	766 911	Other long-term receivables
Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	27 511	1 902 764	Long-term prepayments on transfers provided
Krátkodobé pohledávky	4 113 835	2 863 654	Short-term receivables
Odběratelé	264 318	230 057	Customers
Krátkodobé poskytnuté zálohy	337 132	381 713	Short-term advance payment made
Jiné pohledávky z hlavní činnosti	62 381	73 732	Other receivables from main activity
Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	1 632	62 535	Refundable short-term financial assistance provided
Pohledávky za zaměstnanci	155	249	Receivable from employees
Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	1 427	1 700	Receivables from selected local government institutions
Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	1 992 581	321 981	Short-term prepayments on transfers provided
Náklady příštích období	1 823	1 266	Deferred expenses
Příjmy příštích období	14 278	137 241	Accrued revenues
Dohadné účty aktivní	1 346 183	1 556 283	Estimated active accounts
Ostatní krátkodobé pohledávky	91 925	96 897	Other short-term receivables
Celkem	5 180 108	5 606 721	Total

Zdroj: Odbor rozpočtu a financování MMB

Source: Budget and Financing Department, Brno City Hall

ZÁVAZKY

LIABILITIES

Tabulka č. 6: Závazky statutárního města Brna (v tis. Kč)

Table 6: Liabilities of the Statutory City of Brno (CZK thousand)

Položka	Stav k 1. 1. 2015 Balance at 1/1/2015	Stav k 31. 12. 2015 Balance at 31/12/2015	Item
Dlouhodobé závazky	6 742 577	6 564 186	Long-term liabilities
Dlouhodobé úvěry	5 195 382	4 925 498	Long-term loans
Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	39 450	62 577	Long-term repayable financial assistance received
Dlouhodobé přijaté zálohy	887	1	Long-term prepayments received
Ostatní dlouhodobé závazky	410 314	450 000	Other long-term liabilities
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	1 096 544	1 126 110	Long-term prepayments for transfers received
Krátkodobé závazky	3 858 495	4 013 227	Short-term liabilities
Dodavatelé	216 767	181 461	Suppliers
Krátkodobé přijaté zálohy	454 921	573 024	Short-term prepayments received
Závazky z dělené správy	88		Liabilities from shared administration
Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé		8 000	Short-term repayable financial assistance received

Položka	Stav k 1. 1. 2015 Balance at 1/1/2015	Stav k 31. 12. 2015 Balance at 31/12/2015	Item
Zaměstanci	78 621	83 440	Employees
Jiné závazky vůči zaměstnancům	103	125	Other liabilities to employees
Sociální zabezpečení	31 070	32 953	Social insurance
Zdravotní pojištění	13 691	14 495	Health insurance
Důchodové spoření	48	48	Retirement savings
Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění	12 535	13 349	Other taxes, fees and other similar monetary compensations
Daň z přidané hodnoty	132 714	90 993	Other taxes and fees
Závazky k vybraným místním vládním institucím	63	18	Liabilities to selected local government institutions
Pevné termínové operace a opce		252 764	Fixed term operations and options
Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	135 359	116 228	Short-term prepayments for transfers received
Zprostředkování krátkodobých transferů	278 495	1	Short-term transfers arrangement
Výdaje příštích období	18 767	7 385	Expenditures of periods to come
Výnosy příštích období	714	6 904	Revenues of periods to come
Dohadné účty pasivní	2 359 526	2 564 924	Estimated accrued expenses
Ostatní krátkodobé závazky	125 013	67 115	Other short-term liabilities
Celkem	10 601 072	10 577 413	Total

Zdroj: Odbor rozpočtu a financování MMB

Source: Budget and Financing Department, Brno City Hall

MAJETKOVÉ PODÍLY MĚSTA BRNA V OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTECH

PARTICIPATION OF THE STATUTORY CITY OF BRNO IN COMPANIES

Tabulka č. 7: Přehled majetkových podílů statutárního města Brna v obchodních společnostech k 31. 12. 2015

Table 7: Summary of participation of the Statutory City of Brno in trade companies as at 31 December 2015

	Základní kapitál (tis. Kč) Registered capital (CZK thousand)	Podíl města (%) City's share (%)	Podíl města (tis. Kč) Share of the city (CZK thousand)	
Brněnské komunikace, a. s.	421 588	100,00	421 588	Brněnské komunikace, a. s.
Dopravní podnik města Brna, a. s.	4 432 318	100,00	4 432 318	Dopravní podnik města Brna, a. s.
Lesy města Brna, a. s.	167 500	100,00	167 500	Lesy města Brna, a. s.
MOP BRNO, spol. s r. o.	160	100,00	160	MOP BRNO, spol. s r. o.
Pohřební a hřbitovní služby města Brna, a. s.	65 432	100,00	65 432	Pohřební a hřbitovní služby města Brna, a. s.
SAKO Brno, a. s.	1 505 817	100,00	1 505 817	SAKO Brno, a. s.
STAREZ – SPORT, a. s.	874 366	100,00	874 366	STAREZ – SPORT, a. s.
Technické sítě Brno, a. s.	1 594 045	100,00	1 594 045	Technické sítě Brno, a. s.
Teplárny Brno, a. s.	885 650	100,00	885 650	Teplárny Brno, a. s.

	Základní kapitál (tis. Kč) Registered capital (CZK thousand)	Podíl města (%) City's share (%)	Podíl města (tis. Kč) Share of the city (CZK thousand)	
Automotodrom Brno, a. s.	191 438	5,00	9 571	Automotodrom Brno, a. s.
Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	492 471	51,00	251 181	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.
Eko-Sběr Brno, spol. s r. o. – v likvidaci	100	71,83	72	Eko-Sběr Brno, spol. s r. o. – in liquidation
KORDIS JMK, spol. s r. o.	2 000	49,00	980	KORDIS JMK, spol. s r. o.
Obecní vodní družstvo Balbínův pramen	1 494	22,75	340	Obecní vodní družstvo Balbínův pramen
Pískovna Černovice, spol. s r. o.	2 000	90,00	1 800	Pískovna Černovice, spol. s r. o.
Technologický park Brno, a. s.	236 001	50,00	118 000	Technologický park Brno, a. s.
Veletrhy Brno, a. s.	1 258 375	34,00	427 848	Veletrhy Brno, a. s.
.A.S.A. Služby Žabovřesky, s. r. o.	3 600	11,00	396	.A.S.A. Služby Žabovřesky, s. r. o.

Zdroj: Odbor rozpočtu a financování MMB

Source: Budget and Financing Department, Brno City Hall